The Boston Public Library

PURCHASED
FROM THE FUND
ESTABLISHED
BY

James
Lyman
Whitney

Bibliographer & Sometime Librarian

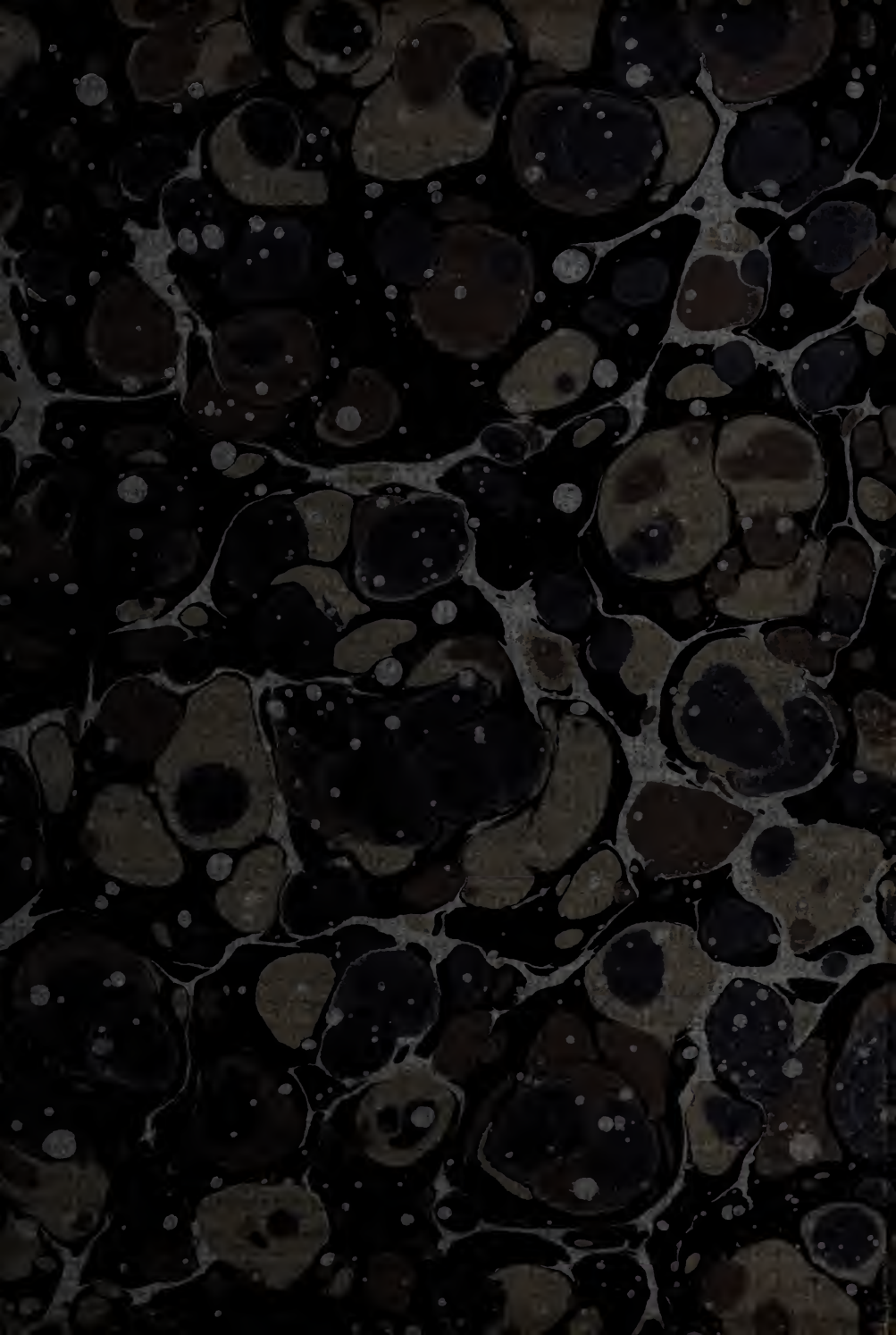

Q. 405, 176

Q.

Vita Esopi fabulatoris clarissimi e greco latina per Rimicium facta ad Reuerendissimuz patrem dñm Antonium tituli sancti Chrysogoni presbiterum Cardinal' m. Et primo probemium.

Vas nimirum merces Reuerendissime patꝛ: sed haud ignauia opū pōdera: nu per e grecia in latium conuexi: Vitam scilicet Esopi fabulatoꝛis claꝛissimi: ac eius fabulas: quotquot ad manus meas usqꝫ puenerūt Quae si equum sortientur licitatorē: non dubiū est: quin emptoꝛe facile repiant. Nam ex omnibus: quae hactenus ex grecarum opulentia litteraꝝ in romanae oratiōis thesaurū his tēporibus sunt trāslata: nihil aequae utile uitae moꝛtaliū nec aequae appositū ꝓspe ris adꝑsisqꝫ rebus: q̄m dicta: gestaqꝫ Esopi: licet hu milia sint: ferme cōperiet. Quippe ea reꝝ series iest: ut aduersa quidem leuet et prospera moderetur. Ioci uero ac cauilli multiplex uarietudo: anios languētes recreat. et ad laboris ꝓfert cessationē. his accedit: ꝙ ad acritatē īgenij: nō paꝝ adiumēti quiuis facile com periet. Sed cum hicinde animū uerto: ac mēte sīgula conspicio: qui legitimus huiusmodi studijs licitator hoc nostro tēpore detur: haud facile uideo. Quippe apud maiōes nostros: ꝓncipes litteris auctōitatē ꝓpae staꝛe ꝓsueuerūt. hi uero seculis nostꝛis ita ꝛebus aliēis intēdūt: ut quod ꝓprium suum est: iamdiu ex animo

deleuerīt. et ſi q reperiunt: hi ita tenui fortuna et angusta ſiti ſunt: ut uix intra domeſticos eluceāt parietes. In hac tamē probo⁊ caritate licitato⁊ tuā dominationē dignā iudicaui: cuius auctorit[illegible] hunc meū laborē cōmitterē: qui inter caeteras domi foriſq⁊ eccleſiae romanae occupationes: quicqd ocij datū eſt: id totum legendo conſumis. Experiatur igitur queſo dominatio tua: qd iſte meae locubrationes hominib⁊ noſtris afferāt cognoſcere. Nam tuā expetunt auctoritatem: ſine qua in aures publicas ꝓdire nō auſint. Sed haec iam ſatis. Nunc ut res clarius legētibus pateat: loco argumenti pauca ſugeſſi.

Argumentum.

Itā Eſopi fabulatoris clariſſimi his longiori
u bus noctibus ſimul cū fabulis feci latinā: ac romano ſermone ita inſtructā: ut ſine moleſtia legi: et cū facilitate poſſit intelligi. In hac uita duo tēpora precipue notanda ſunt. Primū tempus eſt: quo ſeruitutem ſeruiuit. Alterum uero eſt: quo ſe in libertatem uendicauit. In utroq⁊ quaedam ſcribuntur: quae fabula⁊ hn̄t effigiem. Ve⁊ enim: ſiue fieta: ſiue ſint uera: hoc enim legentium arbitrio relinquo: tātum ſuci ac ſapoꝛis continēt in ſe: quod haud inſulſa ſe exhibent paulo accuratius legētibus. Quare ſi q⁊ hoc opus trite diligēter⁊ legerit: huiuſmodi lectio animum ſuum ſuaſq⁊ aures nimiū delectabit.

Incipit uita Eſopi.

q Vi p oém uitā/ uite ſtudioſiſſimus fuit. Is fortu na ſuus. natiõe phrygius/ ex āmonio phrygiae pago fuit Eſopus uir praeſ caeteros facie lõge defor mis. Nam magno fuit capite: acutis oculis: nigro colore: mallis oblongis: breui collo: furis craſſis: magnis pedibus: bucculentus: gybberoſus: atque uentroſus: et quod deterrimum erat lingua tardus atqz blactero: ſed technis aſtu et cauillationibus ſupra modum praeditus. hunc ad ſeruitia urbana cum herus inutilem cenſeret: ad urbana ruſtica pro foſſo re tranſmiſit. Vna igitur dierū cum herus rus profi ciſceretur/ agri curator de ficubus collegit: ac agri domino praeſentauit: inquiens cape de primotinis agroz tuorum fructibus. At ille letus: per ſalutem ait: pulcherrimae ſunt ficus: iubetqz ſeruo ſuo noie Agathopus: ut illas caperet: cuſtodiretqz uſqz dum e balneo rediret. Eo tempore contigit quod Eſopus ab opere ueniẽs: quotidianū ſibi dari panem petijt. Agathopus cuius cuſtodie ficus commiſſe erant: cū ex illis duas guſtaſſet: ait altero de ꝑſeruis: niſi herum uererer: ficus iſtas ad unum comederem. At ille ait: una tecum manducare me uelis: uiam dabo: qua nihil mali patiemur. Tunc ait Agathopus: quo pacto id fieri poterit: at ille inquit: hero cum uenerit dicas: quod Eſopus ab opere ueniens: illas manducauerit. Eſopus cum linguae tarditate/ ſe defendere nequiuerit/ uerberibus quidem caederetur:

Deſcriptio formae Eſopi

prima aſtutia Eſopi

Nos uero nostrū implebimus desideriū. his sic inter se cōpositis: dū ficus singillatiz māducant: inter se inquiūt. ueh tibi scapulisqz tuis miser Esope. Atqz ita interloquendo: ficus omnes comederūt. Herus a balneo reueniens petit ficus sibi apponi. Et agathopus ait. Mihere: Esopus ab opere ueniens: cum penu reseratum reperiret: id ingrediens: nulla habita ratione/ficus omnes māducauit. Quo audito herus ira concitus: ait quispiam ad me euocet Esopum. Is cum uenisset: herus ait/dic mihi serue neqz: catenus me ueritus es: quod ficus penu mihi repositas ausus es comedere. Esopus his dictis trepidus: cum proter linguae nodositatem fari nequiret: coniectans id quod res erat: oculos iecit in eos/qui coram aderant delatores: iussus deinde denudari/ad heri pedes procidens/ut potuit punctum temporis sibi dari exorauit. Exinde cursim uas aquae calide: quod apud ignem extabat/capiens: atqz aquam in peluum infundens: ebibit. parum post digitis in ore positis: aquam duntaxat emisit: Nam eo die praeter aquam illam nihil adhuc gustauerat. tum rogauit: ut delatores sui pari modo aquam biberent: qui cum ebibissent nequid euomerent: manum ori tenebant. Sed stomachus cum iam aquae calore esset dissolutus simul cum aqua ficus emisit. Quod herus aspiciens: ad illos conuersus ait. Quidū mētiti estis in hūc qui loqui haud potest: iussitqz illos denudari: ac uirgis

in publico caedi. Ingēs qſquis in aliū qppiā dolo fuerit cōtechnatus: pari mercede coriū eius erit ornatū. Ac die ſequēti in urbē reuerſus eſt. At Eſopus cū in agro foder: ecce iſidis ſacerdos: qui abreta urbem uia errauerat: Eſopū adiens rogat: ut quae ducit in urbē uiam ſtratā ſibi demonſtret. Eſopus leto uultu illum manu ducens: ſub arboꝛe fici conſedere fecit. tum ei de pane. oleis. ficubus. ac dactilis appoſuit. utq; manducaret hortatus eſt. tum ad puteum profectus: aquam hauſit: illiq; bibitū obtulit. deinde manu praebendens: in uiā ſtratā pduxit. Quo facto ſacerdos leuatis ad caelum manibus: pro Eſopo preces effudit: ceu pro eo a quo tam libere fuerat acceptus. Eſopus agrum rediens: cum iam eſtus ſuffatio eſſet: ut moris eſt: ſub ūbra obdoꝛmiuit: dea uero hoſpitalis Eſopo in ſomnis aſſiſtens: largita eſt ſapiētiā: ac linguae acuitatē: neq nō plurimaq; uariaq;q; fabulaq; inuētionē: ceu illi qui ſibi deuotus ac hoſpitalis eꝛat. Eſopus ſomno excitatus: ſecum ait haud dulciter qui eui: ſed belliſſimū ſomnū ſomniaui. Ecce ſine impedimēto loquoꝛ: et quae uideo: ſuis nominibus appello. Vt eſt raſtrū. bidens. Aſinus. Bos. Currus. per deos ſingula nominatim teneo. unde huius notionis gratiā tā ſubito accepi: pietatē enim: qua in hoſpites plurima ſuꝛ uſus: deꝛ gratiā fuiſſe arbitroꝛ. Quippe qui recta agit: Is ſpes optimas animo ſemper capit. Igitur letabundus accepto iterū raſtro agrum fodere

Eſopus ſuſcipit a deo lozillam.

coepit. Sed cū agri curatoꝛ ad operā reuerſus: unum de ſeruis acriꝰ caederet: Eſopus id moleſte ferēs: uil lico ait. Cur hunc de nihilo tā acriter caedis: ac ſin gulis horis: nos abs re caedēdo ītermis: ibil opere ipſe faciēs: haec tua in nos ſeuitia: ut hero nota ſit: certe uidero. Haec audiēs curatoꝛ nomine zenas ad mirās Eſopū iā iam loquentē: et ſibi ſe opponentē: ſecū ipſe ait. preueniā ac mihi uidebo: ne hic ſceleſtus apud heꝝ me crimiaꝛet: et a uillicatiōe depoſitus eſſez. ſtatimqꝫ aſſūpto iumēto in urbē ꝓficiſciꝫ: heroqꝫ ait. Mi here plurimū ſalue. At ille inqt. Ecqd eo trepidus aduenis? Et zenas ait: nuprime in agro tuo res lon ge monſtruoſa contigit. Quid ille inquit: nunqd ar boꝛ ante tēpus fructū ꝓduxit: aut quadrupes praetez naturā peperit? Et zenas minime ait. Sed ſeruus ille ſceleſtus Eſopus clare loqui occepit. Tunc berus ſit in rem bonā: inqt. hoc eatenus monſtruoſum uideꝫ. Et zenas eatenus ait. haud miꝝ inqt berus. uidemus quāplures: cū iraſcunꝫ: prae ira loq nō poſſe: ſz cū ira deferbuit: expedite oīa fari. Tunc ait zenas here ſupra hominē loqꝫ. mihi qdē ꝓtūelioſa dicē: te uero: ac deos: deaſqꝫ oēs ꝓh nefas: acriꝰ ipieqꝫ blaſſēat. Tūc berus ira pcitus inqt. zena abi rus: ⁊ quod uis de illo facito: caedito: uēdito: pdito: dono illū tibi do: zenas in ſcriptis donatione accepta: rus ueniēs: ait Eſopo In mea nūc es poteſtate: nā berus te mihi ꝓdonauit. Et ga linguax nequāqꝫ es: omnino te uēdūdari uelim.

Forte fortuna ptigit qō mercator qdā: q seruos emerat rus illud ꝓficiscit: ut iumēta pcio ꝓduceret: ꝓ de portādis Ephesum seruis. Is cum zenae obuiasset qui sibi notus ei illum salutauit ac de iumētis rogauit. Cui zenas inqt: nec pcio nec alia ratione iumēta tibi repiri posse: ꝙ seruū se habere specie nō īsulsū et acta te cōmodū si illum emere uelit: Mercator ait se cupe illum uidere. Tunc zenas Esopum acciuit ac Mercatori ostendit: quē Mercator eo deformem intuēs: uñ haec olla aut radix harūdinis ait. ꝓdigioꝝ pugnae tubicen esse uidet: uaueb: si uoce carēt utrē īflatū esse putarē. huius spurcitatis gratia me huc a uia recta duxisti cēsebā quippiā scitū elegāsue ēptū uenire. His dictis ad uiā suā diuertit. hunc Esopus secutus ait: mane pauxillulū. At mercator inquit noli me remorari. Quippe nihil cōmodi ex me consequi potes: naꝙ si te emerē mercator prodigioꝝ uulgo appellarer. At Esopus ecquid huc ueniſti ait. Ei mercator inquit ueni quippiam elegans emere posse cogitans. Sed tu nimiū es sordidus ac deformis ꝛ huiusmodi mercibus haud indigeo. Tūc ait Esopus si me mercaberis nihil oberit tibi. Tum mercator ait Esopo: Qua in re mihi prodesse quires. At esopus ait: Non habes domi aut in uenalicio pueros uociferātes lasciuientesue me emas et pedagogū illis cōstituas: quippe q̄m laruam: me plus reformidabunt. Tunc mercator Esopi uerbis stimulatus ꝙuertēs se ad zenam inquit. quanti

Esopus venditur

hanc ſpurcitiã. xenas ait: da tris obolos: ſiue trigĩ
ta aſſes nã certo ſcio neminẽ fore qui hunc mercaretẽ.
Mercator ſoluto precio una cũ Eſopo in oppidũ pro
fectus eſt: ut uero uenaliciũ intrauit: Ecce duo puuli
in matris gremio reſidentes ut Eſopũ uiderũt territi
uociferarũt ac uultus i ſinu matris abſcõderũt. tũc eſo
pus mercatori ait: iã tenes argumẽtum pollicitatiõis
meae. puuli nẽpe iſti ut me uiderũt uiſi ſũt lacruã itui-
tos eſſe. at mercator ſurridens inqt Eſopo i intro ac tu -
os ſalutato ꝓſeruos. Eſopus parẽtẽ iteriorẽ ingreſſus,
ibiqꝫ pueros ſpecioſos ac puros ituẽs ait. Saluete cõ
ſerui boni. Illi autẽ iſpecto Eſopo ſecũ inqũt. Per ſo
lẽ atrũ ſpectaculũ ſpectamus. Quid ſibi uult herus
noſter ꝫ deformius corpuſculũ hactenus haud emerit.
Exide Mercator triclinĩũ igreſſus ait pueris illis: Ve
ſtraꝫ gemite fortunã: Naꝫ nec iumẽta repio uenalia,
nec pcio ad uectuꝛã. diuidite inter uos faſciculos iſtos,
ut fieri põt ac uiaticũ: naꝫ die craſtino eundũ eſt ephe
ſum. Cuꝫ pueri onera inter ſe bini diuiderẽt. Eſopus
ait illis: boni cõſerui quoniaꝫ (ut uidetis) et minor et
debilis ſũ onus q̃mleuius mihi aſſignare uelitis: At
illi inquiũt: Ex quo non uales nihil feras. Et eſopus
ait. Cum uos omnes laboretis haud cõuenit ſolũ me
hero exhibere inutilẽ. Tunc illi inquiũt. Quod uis
cape. Eſopus ſingula ꝓſpiciẽs quae deportãda erant:
ſcilicet ſaccos ſtramenta atqꝫ caniſtros: Caniſtrum
unum pane bonuſtũ quẽ bini ferre parabant cũ intue-

tur inquit: Hūc mihi cōcedatis. At illi dixerūt nihil stultius hoc boīe qui eū leuius rogauerit grauius sibi onus delegit morez sibi geramus. Esopus igit' Canistro panis ꝯcepto cū longe alios praecederet ꝑserui illuz intuentes simulqz admirantes inquiunt. Hic ad laborez haud est segnis: nos sane omnes in deportādo praecedit. preciū suū iaz saluuz fecit quippe iumētū cū ipso onere portaret. huiusmodiqz uerbis Esopū deridebant: cū ipsi unū duntaxat onus bini deferēt. Verum ad ascensuz quēdaz cū Esopus praeuenit deposuit ab hūeris canistrq ac rursū manibus dētibusqz illum apraehendens minori cum labore cliuū ascēdit: ac in diuersoriuz ante alios se recepit. Sed cuz omnes applicuerunt Mercator iubens ut parum quiescerent ac cibo se recrearent ait Esopo qui panē portabat da istis de pane ad māducandū. At Esopus tātū panis singulis distribuit quod canistrus restitit fere semiuacuus. Sed cū iam surgerent ac iter azriperent Esopus onere leuior longe priusquaz reliqui ad mansionē puenit. Vesperecqz facto panē rursuz distribuens cōseruis canistrum euacuit. Die postero cum demanicarent: Esopus uacuo canistro ambulans ceteros eo lōge precedebat quod dignosci iaz nequibat euz intuēs cōserui nec putantes esse Esopuz alter alteri inquiūt. Ecquis ille qui nos tanto anteit. nunquid nostras an peregrinus: eoꝝ quispiam ait: nō uidetis quo pacto hic pomilio nos astu supauit. Quippe nos strameta

Alia ēsopi astutia

caeteraqz onera quae ī itinere nō assumūt ferētes eun
do laboramus: At ille callidus quae dicti ꝑsumūt pa
nibus sumptis nūc uacus et sine onere pergit. At cuz
Rogendum ephesum uenīūt mercator uenale apud forum eos pro
posuit ac uendidit nec paruz lucri fecit. tres solū uēdi
nequiuerūt. bi fuerūt grāmaticus psaltes atqz esopus.
Quidā mercatori notus ait illi. Si hos seruos samū
deferas ibi ex sentētia uenundabis quoniā ibi est phi
losophus qdā noīe Xanthus ad quē perplures ex gre
cia cicladibus sporadibusue discendi studio ꝓcurrunt.
His dictis mercator suasus samū nauigat deiñ psaltē
cum grammatico nouas stolas indutos apud forum
uenale constituit. Esopum uero quia specie turpissi-
mus erat solum cilicio amictum in medio amborum
statuit qui longe formosi erāt. omnes qui intuebant
esopum eius deformitate stupebant dicentes: unde lu-
dificum hoc portētū nempe hic deformitate suaꝫ alios
obūbrat. Esopus uero sentiens ridicularijs se uerbis
ludificari stabat audax et omnes torue conspiciebāt.
Xanthus philosophus domo egrediens foꝝ mercato
rium proficiscit, ac sursuz deorsumqz obambulans cū
illos duos pueros specie decoros conspicatur ac ī me
dio ipsoꝝ esopū admiratus mercatoris insciticz ingt.
Vaueb hominis astutiā appropinquāsqz uni illi illoꝝ
ait: cuias es tu? tū ille ingt suz natione capador. Et
Xanthus quid facere scis ait. At ille quoduis inquit.
Quod cum audiuit esopus effusius risit. Scholares

quī cum Xantho erant cōſpicantes Eſopum ita effuſe ridere ac ridendo dentes aperte oſtēdere uiſi ſunt mō ſtrū non hominez intueri ac inter ſe inquint. Ecquid uterus dentes habet: alter ait: qd uidit quod tā affatiz riſit. alius itez ait non ridet ſed alget rogemus ipſuz. Accedēſqz unus ait Eſopo dic ſodes ſcite puer cuius rei gratia tā large riſiſti: ei inqt Eſopus. bōbax. quid malum bombax ait ille. tū inquit Eſopus. abi ī malā crucez pecus thalaſſica. ſuffuſus ille rubore ſcholaris tacitus eueſtigio abijt. caeterz Xāthus mercatori ait. quāti pſaltes cui mercator īqt mille nūmuz quod p̄ciū Xāthus nimiū exiſtimās accedit ad aliū ⁊ ait cuias es tu? At ille inqt: Lydus ſum. Tuz Xāthus qd rei facere ſcis: ait? At ille quod putas īqt. hoc audito ruz ſuz largiſ riſit Eſopus: quē ridere cū intuēt ſcolares inquiunt ecquid hic ad omnia ridet: unus alteri ait. Si uis hyrcus appellari thalaſicus cauſam riſus ipſū roga. Xāthus uero mercatori ait. Quāti grāmaticus: cui mercator inquit. Trer mille. Quo audito Xāthus tacuit atqz retro uerſus abijt. Tūc ſcholares Xantho inquiūt praeceptor ſerui illi num tibi placet? Quibus Xāthus ait. Imo ſed lege cautū apud nos eſt quod tanti unū emi nō poteſt mancipiū. Nā ēptor eſſet graui pena obnoxius. Tunc unus e ſcholaribus inquit. Ex quo formoſi emi lege nō poſſunt emas cū: quo non eſt deformior alter. Quippe eadem ſeruitia tibi exhibebit ⁊ nos p̄ eo preciū dederimus. Abſurdū

id esset ait Xāthus atq; uxor mea ita ē delicioſa quod
haud patereť a tali ſeruo ſibi deſeruiri. At ſcholares
item inquiūt. Magiſter tua praecepta perplura ſunt
quibus mulier ſine controuerſia aquieſcet. Tūc Xan
thus ait. prius ex ipſo queramus qd facere didicerit
ne precium per incuriaz perdiderimus. Et conuerſus
ad Eſopuz ait. Salue puer. Eſopus inquit queſo ne
mihi moleſtus ſis. Et Xanthus ait. Te ſaluto. Et
ego te inqt Eſopus. Xanthus ait: Omitte moleſtias
et ad rogata reſponde. Cuias es tu? Inquit Eſopus
e carne. Et Xanthus inquit non id rogo: Sed ubi
genitus? Eſopus inquit in utero matris meae. Xan
thus ait nec id etiam rogo. Sed quo in loco ſis natus?
Inquit Eſopus mater mea me certum non fecit quo cu
bili me peperit utrū ī atrio an in cenaculo. Xanthus
ait cedo. quid facere didiceris? inquit Eſopus nihil.
Xanthus ait quo pacto nihil inquit Eſopus quoniā bi
conſerui mei cum ſe omnia facere profeſſi ſunt, nihil
mihi reliquerūt. Tunc ſcholares admirantes inquiūt
per diuinam ſapientiā appoſite reſpondit. Nam qui
ſciat omnia haud reperitur: hac igitur cauſa tunc tā
largiter riſit. Xanthus ait dic queſo uin quod te emā?
Inquit Eſopus id eſt in te: quippe nemo te cogit tamē
ſi tibi eſt cordi, aperi fores marſupij et numera argētū:
ſin autem dirumpito marſupium. Tunc ſcholares in
quiunt per deos hic ipſum ſuperat praeceptorē. Xan
thus ait queſo ſi te emero ecqd aufugies? Inqt Eſopus

Aduerte ſpecias ſenſum
Eſopi ad Xanthū.

Si id facere uellem haud te consulerem. Xanthus ait probe dicis sed deformis nimiũ es: Inquit Esopus nõ coꝛporis faciem sed mentẽ animum ue hominis qs in tueri debet: Tunc Xanthus mercatori ait: quãti hũc? Inquit mercatoꝛ specta me modo. tu mercis profecto es nimium insciꝰ. Xanthus ait ecquid ista dicis? inquit mercatoꝛ quia dignos te omittis et idignũ sumis. cape alterum illoꝝ et hunc ualeꝛe sinas. Xanthus ait queso quãti hunc? Inquit mercator nũmuꝝ sexaginta. Scholares pretiuꝝ mercatori dinumerauerũt et eo pacto potitus est Xanthus esopo. Telonarij huiusmodi uenditionem cum acceperunt curiose querunt quis foret emptoꝛ et quis esset uenditoꝛ. Sed cũ Xanthus et mercatoꝛ inter se componũt ut precium minus diceꝛẽt inquit telonarijs esopus. hic qdem est emptoꝛ ille ueꝛo uenditoꝛ. quod si hoc uterqꝝ denegãt ego asseꝛo me liberum foꝛe. hoc cauillo telonarij subridentes teloniũ Xantho largiti sunt. Dum quisqꝝ ad propria loca diuerteꝛẽt et Esopus Xanthũ seqꝛet cõtigit quod Xanthus deambulando meierit. quod ꝓspiciens Esopus Xanthũ pallio praebẽdens here mi inquit nisi me actutum uendis abs te actutũ fugio. Et Xanthus quaꝝ obꝛeꝝ ait? Esopus inquit quia tali domino seruire neqꝛeo. Xanthus ait. ecquid? inquit Esopus quia cum dominus sis: nihil uereris cũ naturae requiẽ nõ tribuis sed ambulando demingis quod si forte ad obeunda seruitia missus forem et uẽter purgari expeteret opus

mihi foret id facere uolaudo. Xanthus hac queso causa haud mouearis. sz aures erige ad ea quae dixero. Tria incommoda uitare cupiens minxi deambulans. Primum ne solis aestus cū sit meridies lederet caput. Secundo ne pedes urina ureret. Postremo ne urinae nidor nasuz offenderet: haec tria incōmoda uitaui ambulans dum minxi. Tunc Esopus inquit mihi feciſti satis. Caeterum ante domū iā cū essent: Xāthus ait Esopo. hic ante hostiū mane parūper dum in gyneciū uado ac herae tuae de te uerba facio. Esopus iqt. I. nihil te moror. Xanthus gynecium ingressus ait uxori. domina nō amplius mecum ages cōtumelijs quod semper occupē mihi pueros tuos. Ecce tibi sum mercatus puerum ita scituz quod elegantiorem hactenus uidisti neminem. Ancillae hoc cū acceperūt putātes id esse uerum quod dicebatur inuicē ꝓtēdere coeperūt, atqz dicere una quidem herus mihi uirum cōparauit. Altera uero: Ast ego in somnis uisa suz quod despō sata erā. dū ancillae inuicez cauillantur. Vxor Xanthō inquit ubi naz est hic quez tantopere laudas: iube eū coraz accedere: et Xanthus ait ante hostiuz est. qs piam nouum emptuz mihi accersat. una ex ancillis: dum aliae contendūt tacita pueriēs secū ait: ibo prae et illum pro uiro mihi uadabo. Itaqz egressa hostium inquit: ubi nam est nouus mihi speratus. Esopus illi ait. Quez queris ego ille suz. Esopū ancilla cuz aspexit tota expalluit ac tremita iqt: heus lemuz caedo.

Vbi eſt cauda. Eſopus ait ſi egebis cauda haud tibi defecerit. Et cū uellet intrare inquit ācilla: huc haud intraueris quippe omnes cum te uiderent e domo aufugerēt. deinde ad ſocias regreſſa ait: hui p maximū malum. Ite et uidete. Altera foras proficiſcens cum Eſopum tam deformem conſpicat' inqt tuū crepitus p cutiat os. Intro caue ſis ne me attingas. Eſopus cū itroiſſet herae ſuae ſe ꝓtinuo praeſentauit. Aſt illa cū illū aſpexit ora ꝓtinuo retrouertens Xanthō inqt. monſtrum pro ſeruo mihi attuliſti. abige illum a me. Et Xanthus ait. coniunx mea ſis admodū animo qeto: Nam in ſeruum hunc ſalibus uſa es ſatis. Et illa inquit Xanthe non ſum neſcia te eſſe mei oſorem et aliam tibi cupere uxorem: et quia aperte dicere nō audes ideo caninū hunc capitonē mihi attuliſti: putās me prius domo abituram q̄z pati me coram illū obuerſari. uerumenim reſtitue dotem et ego abibo actutū. Tunc Xanthus ait Eſopo: dum in uia eramus uerba abunde efferebas nūc ubi eſt opus loqui uerboꝝ nihil facis. Et Eſopus inquit /here hanc tuam uxorem ex quo ita eſt morioſa in tenebras deicito. Et Xanthus ait tace uerbero num uides me illam non ſecus ac me ipſum amare. Tum īquit Eſopus queſo tu amas uxorem. quid ni Xanthus ait. Tum Eſopus altero pede quatiens pauimentū ſub altiori uoce exclamauit: Xānthus hic philoſophus ab uxore tenetur et cōuerſus īqt ad heram. here mea tu amabo pace tua dixerim uelis

furta dicti.

tibi emi puerū aetate iuuenem forma ſpecioſum ſcitū comptum et haud inſulſum qui in balneo te ſpectet in cubiculo collocet pedeſq; pertractet ac te nuente philoſophū confundat. prob euripedis aureū os ac mentiens nihil et potiſſimū ubi dicit. permulti ſunt ipetus maris undarum. permulti ſunt quoq; impetus torrentium: difficile quiddam eſt paupertas: difficilia nempe rerum aliaq; milia multa. ſed nihil difficilius ac deterius foemia mala. tu uero hera noli amabo appetere ſpecioſos tibi pueros q tibi obſequāt ne pūcto tēporis dedecus et infamiā tuo deferas uiro. haec cū illa accepiſſet inquit nō modo deformis ſed etiā linguoſus hic crucigerulus eſt quibus uerbis me ludificat. Aſt ego mihi proſpexero ac me permutauero. Tum Xanthus ait. Ecce tibi eſope hera placata eſt. Et eſopus ait. Non facile datur mulierē poſſe placari. Et Xanthus inquit. Tace de caetero. Quippe te emi ut ſeruias et haud ptendas. Cape ſportulam et ſequere me ut olera emanus. Profecti igitur ad quempiaz hortū. Xanthus olitori ait. da nobis de oleribus. ortulanus uero falce aſſumpta betas et alia olera ſimul ſecuit atq; illa eſopo tradidit. Eoq; cum Xanthus precium ſoluiſſet atq; abiret inqt olitor: queſo magiſter manedū: egeo enim unū te alloqui uerbū. Et Xanthus ait. maneo loquere quid uis. Et olitor inquit. Magiſter olera quae diligētes ſerunt colūtuzq; curioſe quaze tardius ueniūt q; quae oriūt per ſeſe et haud colunt. hāc phi

problema

losoficā questionē cū Xāthus accepit nec soluere qret ait: diuina quadam prouidentia huiusmodi res ꝓduc cunt. Quibus dictis cū Esopus affatim rideret: Xā thus rides ne barde an derides: ait. Et esopus deri deo inqt nō te sed q te docuit philosophū. Ecqd philo sophicoꝝ solutio est diuina pꝛouidētia haec ꝓduci ho mines clitellarij idem quoqꝫ dixisset. Soluas tu igitur ait Xanthus. Inquit esopus: id mihi si iubes facile factu est. Tunc Xanthus ad olitoꝛē ꝙuersus ait. Nō decet philosophum qui in adiutorijs continue disserit apud hoꝛtos enigmata soluere. sed puer hic meus qui in his satis est scitus tibi questionē soluet quare quod mihi ꝓposuisti ipsum roga. Tunc hoꝛtolanus ait iste impurus litteras nouit: ueh huic infoꝛtunio meo. deī de ꝙuersus inqt Esopo: heus puer tu haꝫ reꝫ notionē tenes: cui esopus ait tenere arbitroꝛ: sꝫ esto attentus. tu rogas q̄re quae seris et colis ea olera tardius cre scūt q̄ꝫ quae spōte sua oriunt̄ et haud colunt̄: nūc au ribus audi quēadmodū enim mulier uidua ex priori uiro liberos habēs cū alteri uiro nubet: alijs maꝫ: ali is nouerca exīstit (Multū igit̄ refert inꝫ filios ac ꝑui gnos. Quippe qui filij sunt diligēter et cū affectione educant̄. Qui uero priuigni non modo negligunꝫ ueꝝ odio persaepe habent̄) Eodem modo terra bis q dem maꝫ est quae olera p se oriūt̄: illis uero nouerca quae manu hoīuꝫ fūt̄. haec cū audissꝫ olitoꝛ esopo īqt: Me multa molestia leuasti. gratis olerā habeas et cū

Soluto ꝓblemate Esopum.

bis rebus tibi opus est huc accedas et quoduis accipi
to gratis. Postridie cū Xanthus in balneo se lauaret
una cū quibusdam sibi familiaribus ait esopo uade do-
mū lentē in cacabo pone et q̄z potes ocius coque. cur
rēs esopus domū igressusq̄z penu lētis granū dūtaxat
in cacabo ad coquēdū posuit parauitq̄z statim quicqd
parandū fuit. post lotionē Xāthus amicis ait: bodie
mecū de lente prādebitis: Quippe inq̄ amicos nō ci
bi elegātia sed animi uolūtas potissimū spectāda est.
Itaq̄z cū domū ueniissent Xanthus ait Esopo appor-
nobis de balneo: Esopus stati labrū capiēs ac secessuz
accedēs lotura illud impleuit heroq̄z suo tradidit. At
Xāthus sentiēs nidorē qd hoc scelez caput ait sanus
ne es: aufer hīc et porta peluiz. Esopus ꝓtinuo peluiz
simpliciq̄ apportauit et Xanthus iā stomacās ait ecqd
puerescis iā. Tūc igt Esopus abs te semel mādatū est
mihi ut nihil facerem nisi quantum mihi tu iusseris.
Tu non dicis pone aquam in pelui laua nobis pedes
para sandalia et alia quae parari opus est: sed tamē
porta peluim. ecce attuli. Tunc Xanthus ad amicos
uersus ait: Non seruum emi ut uidetis sed magistrū
et praeceptorē. Cum igituz discumberēt Xanthus ait.
Si lens iam cocta est nobis afferto. Esopus lentis
granum quod solum ad coquendū posuerat: e cacabo
coclari capiens Xantho tradidit: putans xāthus id si
bi tradi: ut peiperet si cocta lens esset: lentem digitis
terens cocta est ait: affer ut māducemus. Esopus ius

pro ferculo in menſa duntaxat appoſuit. Ei xanthus ubi lens eſt ait. Eſopus inqt tibi modo in cocleari tradidi. Ita granū lentis ait Xanthus. granū inquā iqt eſopus. dixiſti enim ut lentem coquerem in ſingulari: et non in plurali lentes. Tunc Xanthus aīo dubius ait ad diſcōbentes: hic ꝓfecto ad inſaniā me rediget. Exinde ad eſopū ꝙuerſus ait: ne uidear amicos ludifi caſſe: uade eme pedes ſuinos quattuor: illoſq; actutū coque: méſeq; appone. Eſopus eueſtigio pedes emit et ad coquēdū poſuit in olla. At xāthus cauſam quae rés quo illū iure caedere poſſet: dū eſopus alijs ītēdit negocijs: unū é pedibus traxit ex olla: illūq; abſcondit. parum uero poſt eſopus ollam inſpiciens cum tñ pedes tres reperiret: exiſtimās id quod res erat in ſtabulū deſcendit: et porco qui ibi erat pedē unū gladio caedit: ac ſurſuz rediēs poſuit in ollā. Veꝝ xanthus uerens ne eſopus ſi pedem nō inueniret: metu uerbeꝝ aufugeret: dum eſopus inferius deſcenderet: in olla repoſuit pedem. Eſopus ubi pedes ſunt cocti uacuās ollā in catinū: ecce qnq; deſiliūt pedes: quam rem cū animaduertiſſet xāthus ait: Quid iſtuc eſope: nugd porcus unus quinq; pedes habet? Inqt eſopus et porci duo quot pedes habēt? xāthus ait octo: ſed hic ſunt quinq; inqt eſopus / et porcus q inferius eſt tres ſolū pedes habet. Tunc xanthus amicis ait num uobis iā dixi / quod is q; primū me rediget ad inſaniā. Et eſopus inquit nūquid ſcis ꝑe re quod omnia quae fiūt ac

Alia eſopi fauula

dicunt secus q3 recta dictat ratio/ea nō sunt mediocri tates:tūc Xanthus cū nō haberet causaz qua illū iure caederet tacitus sedit. Postridie cum scholares apud Xanthū in auditorio essent: unus ex eis cenā opipare parauit: et cū cenarent: Xanthus ex epulis portionē unam accepit: ac esopo tradidit ingens i domū ac beniuolenti meae hoc tradito. Esopus domum abiens se cū ipse ait: Nunc dat occasio heram ulsciscī posse ex suis in me maledictis ꝓtumelijsue: nūc liquido apparebit:quis hero beniuolens fuerit. domū igit ingressus ꝓsedit: herāq3 nomine appellās sportulā cū epulis corā apposuit:atq3 ingt: hera mea ex his epulis nihil gustaueris. Et illa ait semper amēs et male sanus existes. Esopus ingt haec nō tibi:sed beniuolēti suae Xāthus dari iussit/uocansq3 caniculam/quae domi ꝓpetuo stabat/igt ueni lupa estrix/hisq3 epulis uētrē distēde/ac nūc te satura. canicula cauda applaudēs epulaz nidorē secuta est: cui esopus ossulatim epulas porrigēs inquit. herus tibi/et nō alij haec dari iussit. deide cū ad Xāthū redisset/illi Xāthus ait/Ecqd beniuolēti meae illa dedisti? Ei esopus tradidi ingt/et illa corā oīa mā ducauit. Et xanthus qd dixit dum manducabat? Ait esopus ꝓfecto dixit nihil: sed te cupere uisa est. uxor uero Xanthi merens gemensue thalamum intrauit. Postq3 est ū est atq3 potatū abunde/ꝓblemata uicissim uaria ultro/citroq3 ꝓposita sunt:ex illis qspiā quaesiuit/quo tēpore maior mortalibus difficultas iccumbet.

Aduerte aliū Esopi furtū.

ꝓblema

Esopus ingenio ꝓmptus q retro alios ſtabat: ingt qñ mortui ſua gſqz coꝛpoꝛa i reſuꝛrectione regrét. Quo dicto ſcholares ſurridẽtes ingũt. acutus ꝓfecto puer hic eſt: et minie ingenio Tardus: et a xantho q̃z apte ꝓdoctus. tũ alter quaeſiuit: ꝓpter qd eſt: quod cũ pecus ad occidedũ trahit̃ tacita ſequit̃ et minime uocife rat: et porcus nec ſe trahi ꝓmittit: ſed ꝓtinuo clamat et ſtridet. Esopus rurſum ingt: quia pecus cũ ſolita nũc ſit mulgeri /modo tonderi/facile ſe trahi tacita p mittit / putanſqz ſe trahi ut mulgeat̃ aut tondeat̃ nõ formidat ferꝝ. Sed ſecus eſt in poꝛco / cuius nec lac / nec pili uſui ſunt /ſed caꝛo ſolũ et ipſe ſanguis. Itaqz cũ trahit̃ /longe ſibi metuens tantopere ſtridet. Tum ſcholaꝛes eſopi dictũ appꝛobantes ad unũ collaudaue rũt/ſurrexerũtqz deinde ſe mutuo ualefacientes diuer ſo itinere demum quiſqz abierunt. Xanthus cum do mum uenit thalamũ ingreſſus uxori merenti pblãdiri coepit. At illa facié auertens ait/abi atqz abſtine ma num. Et Xanthus ait / eia mea amenitas nõ decet te eſſe triſtem uiro tuo: et illa ingt mitte me /nam hic nõ maneo amplius /uoca caniculã et illi blãdiaris/cui de epulis miſiſti ad mandncãdum. Xanthus rei inſcius ĩgt / Quid tibi attulit eſopus: mihi nihil ait illa. Et Xanthus ingt /nũquid ego ſum ebrius /tuã tibi poꝛti oné p eſopũ miſi. mihin ingt illa: tibi inqz Xanthus ait. Et illa inquit non mihi ſed caniculae ut rettulit eſopus. Tunc xãtus ait / ad me gſpiã accerſat eſopũ.

aliud ꝓblema

Et accedēti Xanthus ait cui epulas illas dedisti? inqt esopus beniuolenti tuae ut mihi mādasti. Et Xāthus uxori ait: Ecquid audis esopum? probe audio inquit uxor: sed dico ac iterum dico nihil mihi traditū fuisse sed caniculae: tenes dū. Et Xāthus ad esopū puersus ait: cui tradidisti: caedo furcifer? Et esopus inqt: cui ut traderē iussisti. Ait xāthus beniuolēti meae? inqt esopus beniuolenti tuae traditū est. Et Xanthus ait: ecquis est illa fugitiue? Et esopus caniculam uocans haec est tua beniuolēs inqt: quoniā mulier quē amat minime amat: nam si re minima offendit: statiz puttia tur. furit. insanit. ac domo abit. Canis si pſequaris: caedas: ptundas: nunqz recedit: sed dño item uocāti immissa inter femora cauda repens uenit: ac blandit. debuisti ergo dicere ferto hoc uxori: et haud beiuolēti meae. Tunc xanthus inqt uxori: tu uides clare culpā geruli: et haud meam fuisse. uez habe animū quietū: queso nam inuenero causam: quā obrē ipm iure uerberibus caedā: At illa inqt: age secū ut lubet: naz me cū nihil negocij decaetero erit. captatoqz tempore domo clanculū egressa ad parentes abijt. eius abitionē cū xanthus ferret molestē: sibi inquit esopus nūc pfecto uides quod nō uxor: sz canicula te iure diligit. Dies uero aliquot cū domū non rediret: xanthus graui ter ferens rogari fecit/ut admodum ueniret: et cū illa nō pareret/sed in diem staret magis obstinata/inqt xāthо esopus/bēre esto hylari animo/efficiā pfecto/

optima esopi cautio
Nō.

qō ſola et minime rogata domū curriculo curret. acce
ptiſqz nūmis die altero tendit in foz̄ū: ac de gallinis :
pipionibus: anſeribuſqz emit. exinde trāſiēs per uiaz
ubi Xāthi uxoz habitabat: idqz neſcize ſimulās unum
ex ſeruis: qui inde exibat fozas: rogat ſi qd nuptijs ap
poſitum domi uenale fozet. Cum ille quereret: qſnaz
eſſet ille: qui celebraret nuptias: Eſopus ait: Xāthus
philoſophus die craſtina ducit uxozez. At ſeruus ille
hoc audito ſtatiz domū ingreſſus: quae ab eſopo acce
perat: uxozi Xāthi renūtiauit. Illa e ueſtigio atra bili
percita clamitās ac uociferās Xāthi domū proficiſci
tur. deide domū ingreſſa ait: hoc illud erat: quod per
ſeruuz improbū me ludificabas: ſed nō efficies: quod
tibi ſperaſti: naz me uiua domū iſtam mulier alia nō
intrabit. Xāthe xanthe tibi inqz xāthe. Poſt dies
paucos cū Xāthus auditozes ad prādiū inuitaſſet ait
Eſopo/emito quod ſit optimū lepidūue. Eſopus foz
abiens ſecū fabulat: nūc oſtendero me haud eſſe inſul
ſum in apparando prandiū. Et cuz ad macellū uenit:
pozcinas linguas ſolū emit/illaſqz parauit/ac mēſaz
appoſuit. Cū xāthus cū auditoribus diſcomberet/ait
Eſopo/ferto ad manducandū. Eſopus linguas appo
ſuit cū acetario. Scholares Xāthū collaudantes in-
quiūt praeceptoz prādiū hoc tuū eſt philoſopia plenū
poſt paululū Xantus itez Eſopo ait/ferto aliud. Eſo
pus linguas rurſuz appoſuit cū aleo et pipere ꝑditas.
Tūc ſcholares inqūt/ueh magiſter lingua nobis ap-

posite appositā est: quoniā lingua acuit lingua. pax post Xanthus ait Esopo: ferto aliud. Esopus itez linguas apuosuit. Qui discōbebāt iaz stomachati usqz quo linguas inquiūt esope. Xāthus igit anio motus ait esopo: Ecqd habemus aliud: esopus inqt: certo nihil. Et Xāthus o sceleris caput caedo. nō tibi dixi: id emito quod sit optimū ac lepidissimū. Et esopus inqt dixisti: sz dijs gratias ago: quod hic nūc assūt hies pbi. Ast scire abs te uelim qd melius et qd lepidius sit lingua. Quippe omnis ars omniscz doctrina ac tota pbia lingua sunt ꝑstituta: ité dare: accipere: salutare: focz: mercatura: gloria: musae: ꝓnubia: ciuitatescz ipe lingua efficiūt: lingua boies exaltant. lingua mortalū uita fere tota cōsistit. Itaqz nihil lingua melius: nihil lepidus: nihil salubrius mortalibus ab imortalibz datū reperies. Tunc scholares esopo applaudētes inquiūt: ꝓbe ait esopus: quare tu praecepto: errasti: qō boc facinus secus putasti. biscz dictis surrexerūt abierūtqz. Die vo sequēti Xāthus auditores suos se purgare cupiēs ait illis: heri nō ex mea sed serui inutilis sentētia cenastis: hodie epulas pmutabimus: nā qd facturus sit cocā iperabo. Accitoqz esopo ait. I et qō de terrimuz ac mercidum inuenis id emito in cenam: hi enim omnes apud me sunt cenaturi. Esopus uero nihil territus abijt in macellum rursum linguas emit: illascz quo antea modo parauerat: pari modo itez parat. Vespere autē cū scholares discūberēt Xanthus

Alia pars de linguis

Esopo ait : ferto ad comedendū . Esopus linguas itē modo superiori cum acetario in mensa apposuit. tum scholares inquiunt : itez ad linguas deuenimus . Et Esopus alias linguas apposuit. Quod cum discūbē tes ferrēt indigne : Xāthus Esopo ait : nō quod esset optimum lepidumue : sed quod foret putridum ac de terrimū ut emeres : tibi imperaui . ueriſſima sūt quae dicis ait Esopus: sed quid reperiť deterius ac olētius lingua : lingua homines pereūt: lingua ī paupertatē deuenitur: lingua urbes euertuntur:lingua mala oīa oriunť . Tunc ex discumbentibus quispiam Xantho ait : si huic intenderis : ad extremam profecto deues insaniam : Nam qualis forma corporis : talis ei ani mus existit . Ei inquit Esopus : tu es aculeus nimiuz improbus/et nimium acriter in seruū stimulas heruz: et q̄z caeteri es lōge curosior.Xanthus causaz querēs ut esopum caedere posset : ait fugitue ex quo pē̄ ap pellas curiosum . I/atqz adducito hominem nō curio sum . Esopus domo egressus hominem incurium si re reperire quiret circumspicit et cuz in uia perplures cō spicaretur: rusticum quendam secus sedentem intuēs ait illi/herus meus uocat te ad prandium . Rusticus quam obrem ab ignoto uocaretur minime quaerēs cō tinuo Esopuz sequitur securus/ talaribusqz lutulētis domum ingressus sine cura quapiam tacitus cōsedit . Tum Xāthus esopo ait/ecquid hoc hominis/ inquit esopus: homo non curiosus. Tuz Xanthus submissa

Esopi strū alia de hoc nō curioso

14

uoce inquit uxori : domina ut Esopus iure ulciscar: et alij ad parendum sint promptiores: nō grauate feras quae tibi dixero: deinde alta uoce ait: dña pone aquā in pelui : et laua pedes huic peregrino existimans qō rusticus ille pudore confusus domo abiret: et Esopus uapularet. Illa ut Xāthus iusserat peluim cū aqua ad pedes rustici ponit. At ille non inscius quod domina domus erat secum ipse cogitans ait : uir iste quia me honorare uult: non seruis nec ancillis: ut pedes mihi lauent : sed uxori mādauit: ac pedes extendēs se laua ri permisit : lotusq; quieuit . Xanthus itez uxori ait : dato sibi ad bibendum . Rusticus intra se ait: et si de ceat eos bibere prius : tamen ex quo sic uisum est sibi: parebo mandatis : acceptoq; poculo audacer bibit . cumq; prandere nt : Xanthus ei appositit piscem atq; inquit : comede . At ille omni uacuus cura dū sapide manducat: Xanthus euocato coquo ait: piscis iste nō bene cōditus est : iussit coquum spoliari: ac uerberibus caedi . At rusticus intra se dixit: huic pisci de ꝺimēto deficit nihil hic nō iure caeditur : sed quid mea refert si coquus caeditur : ego uentrē opipere explebo. xan thus dum hospes tacitus piscē comedit : garire desijt. parum post cum placēta in mēsa apponeret : rusticus statim in frusta instar latez caedēs xantho nō aduer tente edere coepit . at cum xanthus aspexit ipsum taz auide edentem : panariū euocari fecit : ipsiq; ait. pla cēta haec ipurissime nec mel nec piper bēt: z panarius

ait. si placenta de meis est: et non rite sit confecta: me caedito usq; ad necem. At si de meis non est: nō ego: sed uxor tua in culpa est Xāthus ait: si hoc ab uxore procedit: ipsam comburi uinam modo faciam. accitaq; uxore sibi annuit: ne quid respōdeat: ut Esopum caedere queat. tuq; cupiam ex seruis ait: ferto de sarmentis sursum in cenaculo. statuite pyram atq; incendite et tu Esope cape uxorē: et pyra super ut obuzatur impone. hoc simulauit Xāthus existimās rusticū surgere debere: ac negocium impedire uelle. Verum rusticus tacitus secum dixit. Is abs re uxorem comburere festinat. tuq; Xāthō ait. queso domine: si uxorem comburere intendis mane pauumper duq; ex agro meā adducō ut ambe simul comburant. quod audiēs Xanthus simulq; admiratus firmuq; illius animū ait hic homo uere incurius est. atq; conuersus uicisti me inquit heus Esope: Sed ista satis hactenus sint. In futurum si fideliter ac diligenter mihi seruitutem seruies q̄q; mox libertatem consequeris. Et Esopus ait. Ita me in omnibus continuo geram quod mihi iure haud succēsueris. Postridie Xāthus ait esopo abi et uide si multi homines in balneo sint: nam lauatuq; si non sit multitudo accedere uelim. Esopus cum uiā uiaret praetori urbis obuiauit: qui quod seruus esset Xanthi cognoscens ait: quo tendis lepidum caput. Illi Esopus nescio sane inqt: deludi se putās praetor ab Esopo iussit ipsum in carcerem duci. Esopus cum

pozlege alia et fauctia

duceretur in carcerem ait. Verȝ dixi tibi o praetor: quod quo irem ignorabam: Nam in carcerez duci debere minime cogitarā. his dictis prȝtor surridēs iussit esopum missum fieri. pgens igitur esopus in balneuȝ cum magna hominum multitudo adesset: uidet intrā tes et exeuntes ad lapidez offendere pedes. unuȝ tādē qui in aditu hostij situs erat: balneū ingrediens: cū pedem ibidem offendisset: ipsum lapidem inde amouit ac seorsum posuit. Esopus domum rediēs ait Xāthō unum duntaxat in balneo hominem esse. Et Xāthus inquit: cape quae opus sunt: et abeamus. Ingressus igitur in balneū Xanthus ac turbā hominū cōspiciēs multam indignās ait esopo: unū dixisti uerbero unū duntaxat hic adesse hominē. dixi ait esopus. nec uno plures hic in praesentia sunt. qō si me audis: uerȝ esse quod dixi fateberis: lapis ille quē in angulo uides ad esse: erat cū huc ueni hostij in aditu situs: omnes qui tunc intrarūt: ad ipsuȝ pedes offenderūt: nec ide tamē amouerunt. unus duntaxat ex quo pedeȝ offendit: ubi nunc uides: secus locauit. Illum ego hominem dico. Tunc Xantus ait: quātardus fuisti ad excusandum. Xanthus postq̄ȝ se lauit: domuȝ reuersus: duȝ uētrē purgaret: et esopus iuxta cū aquae urceolo stās expectaret: sibi xāthus ait: dic mihi esope: q̄zobrē homines statim cū uentrem purgauerint: suas quisqȝ inspicīūt feces. Tunc inquit esopus: apud ueteres sapiēs qdā cuȝ ad secessuȝ sedere diutius per delitias delectaret:

ſenſum ſedendo una cuꝫ fecibus effudit. ex illo tẽpore homines huiuſmodi caſū formidãtes: cū egerūt ſuas ſemper inſpiciūt feces. tu uero id formidare deſinas: nam quod nō habes: id perdere non potes. Die uero ſequenti Xanthus cū amicis diſcumbens ac manu poculū tenẽs: cū uarijs: quae ꝓponebãt problematibus turbaret: ei Eſopus ait: here extat apud dionyſiū: qō crater ſodalitius tres precipue ꝓtinet uires. pria qdẽ uis eſt ad uoluptatem. ſecunda ad hylaritatẽ. tertia uero ad inſaniã: quare obſecro bibite leti: rebuſqꝫ cae teris nunc ualere dicite. Et Xanthus uino iaꝫ madidus: tace orci et tenebraꝝ ſymboluꝫ. Et Eſopus ait cum ad orcum ueneris: uide ne te ulciſcar. Quidaꝫ ex ſcholaribus percipiens Xanthū uino paululſp grauatū ait: dic mihi praeceptor: homo unus mare totū bibere poſſet. Quidni Xanthus ait: naꝫ ego ipſe totum ebiberem. et ſcholaris inquit et ſi nō biberis: qd deponis: domuꝫ Xanthus ait. Itaqꝫ hoc ſuper quẽtionibus factis anulos quiſqꝫ pro ſymbolo tradūt: ac demum abeunt. Mane autẽ facto cum Xanthus ſurrexiſſet: ac faciem lauaret: non uidens anuluꝫ illūqꝫ querens ait Eſopo: ſcin tu: ubi meus ſitus ſit anulus. neſcio inqt Eſopus: ſed certe ſcio: quod huius domus cito boſpites erimus. Ecquid xanthus ait: quia heri inquit eſopus: pactus fuiſti: totū mare te bibitū fore: quo ſuper fedare depoſuiſti pro ſymbolo anulū. Xanthus re audita ꝯritus ait: quo pacto mare totū bibere

prompta ei⁹ nſat

Tres vires at crater optio vino prestus.

Xanthus promisit velle totū mare bibere: sic eop hbant eū a promissione. lege infra.

posſem: hoc haud fieri poteſt: queſo te igit̃ Eſope: ut quantū ingenio uales: me cōſilio iuues: ut aut uincā uel ſaltem federa ſoluam. Eſopus inquit: uincere nō potes: ſed pacta ſoluere potes: Et Xāthus ait: da mihi uiam: qui id efficere poſſim. Ecce uia inquit eſopus cū te requiret aduerſarius: ut ſibi praeſtes quae fuiſti pollicitus: iube tunc ſtratū grabatū menſaz in mariis littoꝛe parari ac pueros pincernas coꝛaz aſtare: et cū cernis plebem ibidez ꝯgregataz: fac ſcyphum in mari lauari. deinde ſalis aqua plenum manu tenēs iube: ꝓ uentionarium pacta uniuerſe multitudini exponi: tu uero quae in uino ꝓmiſiſti: eadē ſobrius aſſeras: di caſqz uiri ſamij audiuiſtis me mare totū ebibere ꝓmiſiſſe: ſed ut ſcitis: multa flumina in mare decurrunt: multiqz riui ac toꝛrentes: auertat flumina ne ī mare defluat aduerſarius: et ego qō pollicitus ſuz praeſtabo: et iſto pacto adinuicem diſſoluemini. Xāthus ceꝛnens hanc cōmodaz foꝛe uiam ſūme gauiſus eſt. ecce iā qui fedus notauerat ſignificās Xātho praeſētibus ciuitatis quibuſdam ſenatoꝛij oꝛdinis ciuibus: ut illa praeſtet: quae die ſupioꝛi pactus fuerat. Xāthus ſtatī iubet ſtratum menſam ac ſedem iuxta littus parari. ⁊ cum populus ſpectatuz iam ꝓueniſſet: Xanthus ait in grabato ſedēs iubet ſcyphū lauari: ⁊ aquae plenū ſibi propinari. ſcyphū igit̃ manu tenens inqt federario: ut in publico federa exponeret: quibus publice expoſitis: Xāthus ad populū ꝓuerſus ait ūiri ſamij: ut cui

al' ſcyphū

libet eſt notū :multa flumina/multi riui/multi torrē-
tes in mare prorūpunt : claudat aduerſarius fluminū
ora : et ego ut ꝓmiſi : mare totū ebibā . his dictis uni
uerſa multitudo plaudēs Xantho conclamauit . Tūc
ſcholaris illi Xanthi aduerſarius : ad genua ꝓcidēs /
ait māgne praeceptor fateor me eſſe abs te ſupatū .q̄re
ꝓ tuo nutu federa oblitterēt :quod ut fieret Xanthus
ānuit populo exorante . Caetez cum domū reuertiſſet
Eſopus xanthū orauit : ut ceu bene merentē merenti
manu mitteret eū . At xanthus ipſum maledictis ꝓſe
quēs ait : abi binc uenefice: hoc eniz a me haud hodie
exorabis . exi foras āte hoſtiū : et duas ſi uides corni
ces id mihi renūtiato. Quippe bonū eſt omē duas ui
diſſe : ſed unā duntaxat eſt auguriū peſſimū . Eſopus
domo egrediēs cū duas uideret cornices ſuper arborē
ſedentes: id ſtatim xantho renūtiauit. xanthus foras
exiens /cū unam modo cornicem cernat (nam altera
obiꝛ uolauerat) ait eſopo/dic mihi cruciarie/ubi ſunt
duae quas uidiſti cornices . inqt eſopus /una obiꝛ dū
tibi renūtio uolauit . xāthus ait /mos tibi innatus eſt
ueterator cauilādo me ſemp illudere /ſz dignū techniſ
tuis praemiū tandē reportabis . iuſſitqz illū ſpoliari /
ac uerberibus ſupra modū caedi .dum eſopus uapulat
quidā uenit /et ad prandium xanthum uocauit . Tūc
eſopus heu me miſeroz miſerrimum inquit . ego qui
duas uidi cornices uapulo. xāthus qui ſolū uidit unā
ad delicias uocaꝛ /nemo ē/cui bonae aues ſint magis

Nō alia.

aduersae/quod dictū xāthus admiratus simulqz prom ptū eius acumen ingenij ait fustigarijs: mitte eum in malam ré suā. Post dies aliquos Xanthus ait esopo: para prandiū elegās et opipere: Nam scholares pā suri sunt hodie mecū. Esopus emptis: quae emenda erant: domū ueniés ac berā in triclinio cubanté inue niés ait: bera caue amabo paululū: ne quae hic appo no: canis māducaret. at illa inqt: abi modo: et ne cu res: nā nates meae oculos habét. Esopus cū quae pa rāda erāt parauisset: itez in triclinū ueniés berā repe rit dormienté ac cōtra mēsam nates hūtem recordatus quae antea dixerat sibi: amotis ea parte pānis nates illi tacitus detexit ac dormire pmisit. Xanthus domū regrediés cū scholaribus: cum uidet uxoré partes in feriores nudatā dormire: ruboze ꝓfusus facié auertit: accitoqz esopo ait: quid est hoc impurissime. Esopus inquit: mi here: dū quae paranda sunt infra pararé, dixi huic ut parumper caueret: ne canis comederet: quae ī mēsa appositā erāt. Illa ait: ne cures: nā meae nates oculos habét. Ipsam deinde ut uides dormien tem cuz inuenissem/illas partes tacitus sibi detexi/ut eaz partiū oculi mēsam sibi appositam contueri grét. Tum Xanthus ait serue neqz mihi sacpius nugas egi sti/sz qz modo nullo tépore nequius/qui me/ac meaz uxoré tā obscene ludificatus es: nūc ꝓtez quiuas ultro poena omittit aderit occasio/qua te ad necem caedi profecto faciam. Caetez pauces post dies Xanthus

Adus aliā de uxore Xanthi

Aliā ei' furtū

cū philoſophos ſolum ac oratores uocaſſet ad prādiū ait eſopo: ſtato ad hoſtium: et nullum idiotam domū intromittito: ſed ſolū pbos ac rhetoricos. Eſopus ad hoſtium: ſedens: cum unus de euocatis: ut intromitta tur petit: inquit. Ille uero putans ſe ap pellari canē aīo ſtomachans abijt. pariq; modo alter. item perplures idē fecerunt. poſtremo aduenit unus ſatis acutus et haud infacetus ei ꝓfeſtim īquit eſopus et ille ingenio prōptus ait: caudā. tū ipſum ꝓtinuo eſopus intromiſit. deide ad hēc accedēs ait: praeſ̄ hunc philoſophus alius nō uenit: quā rē Xanthus ſe ab illis fuiſſe deluſum exiſtimans grauiſ̄ tulit. Xeramenim poſtero die qui non fuerant intro- miſſi: cum in triuio Xanthū conueniſſent inquiunt: heus praeceptor heri nobis nugas egiſti: cū q hoſtiū ſeruabat: per contumeliam nos canes appellauit. his dictis Xanthus ꝓturbatus ſecū in primis tacitus ait: num ego: an iſti delirant. tū accito eſopo ait: heodū bone puer quos cū honore recipere debuiſti: eos male dictis perſecutus es. Et Eſopus ait tu mihi iuſſiſti: ut praeter ſapientes neminē domi admitterem. Tum Xanthus inquit: heus larua bi nunquid tibi ſapientes eſſe uidentur. mihi qdem minime ait Eſopus. Quip pe cum eis dixi. quid dixerim cū non intelexerint: quo pacto ſapientes cuipiam uideri poſ ſent. Verumenim qui probe intellexit: illum qui ſapi ens uiſus eſt: ꝓtinuo admiſi. haec cū Eſopus dixiſſet

eius dictum ad unum omnes approbauerunt. Verum enimuero quosdam post dies xanthus cū esopo inter maiorum sepulchra cum esset: epitaphiaq; legeret: Esopus in arcba quadam apud columnam sita: ad quam per gradus ascēdebatur: perspicit litteras quasdam: non sonantes: sed pūctis solū insculptas in hu iusmodi forma. quae latinae sonāt a. b. d. o. e. th. ch. inquitq; Xantho: mi bere quid dicunt litterae illae. Tunc xanthus illas diligenter ac diu meditatus: quid sonarent cū intelligere nequiret: inqt esopo: dic sodes: quid illae sonāt litterae/caedo. Esopus ait / si bic thesauq; tibi ostendero / quid mihi facies boni. inquit Xanthus /bono sis animo/naq; et libertatem/et auri dimidiū consequeris. Tum esopus gradus quattuor ascendens ad columnam /ibiq; fodiens aurum inuenit /quod confestim obtulit bero suo/ atq; ait / obsecro mi bere /ut mihi premissa serues. et Xanthus ait /minime/ni prius doceas /qui id inuentum habes / Quippe pluris hoc facio /q̄m ipsuq; auq; esopus ait. Qui thesaurum hic deposuit /nimirū ut philosophus caractheribus septem notauit. ascende. gradus. quattuor. fodias. inuenies. thesaurum. auri. Et Xanthus inquit /ex quo ita es acutus / libertatem haud consequeris / Et esopus ait caue sis / quia hoc thesaurum spectat ad regem. Inquit xanthus /qui id scis /cedo. ait esopus /quia litterae hoc sonant. tradito. regi. dionisio. qué

Jt nota alia pp quam Xanthus primit an libertā fuerit.

inueniſti. theſaurum. auri. Xanthus audiēs ad regem ſpectare theſauꝝ: ingt eſopo: accipito medium ac nemini dicito. Eſopus ait: non tu hoc mihi tradis: ſꝫ qui theſauꝝ hic depoſuit: quo pacto ingt xāthus. ait eſopus: haec ipſa eadē clementa ſignificāt.

cum ſupueneris. euntes diuidite. quē. inuenietis. theſaurū. auri. Tunc Xanthus ait. abeamus domū: aurum ut partiamur. domum igitur cū ſe Xāthus recepiſſet: eſopi loquacitatē refozmidās iuſſit ipſum in uinculis poni. Tunc eſopus heus pro miſſā philoſophoꝝ ait: pro libertate in carcerē detrudoz. his dictis xāthus mutata ſñia: carcere ut educere tur mādauit: deide eſopo ingt: ſi uis liber fieri linguā frenato: nec tā aperte decetero me accuſato. et eſopus ait: age ut lubet: uelis uel nolis: me libeꝝ facies.

Eisdem temporibus res nimirum mira ꝓtigit apud ſamum: nam publici cum fierent ludi: aquila quaedam repentino quodam uolatu queſtorium ex ipſo theatro arripuit anulum: quem in ſinū ſerui cuiusdaꝫ cadere pmiſit. quo prodigio turba theatralis rumigerās lōge āxia et anbigua ſtetit. deinde accita ſtatim ꝓcione xanthū conſuluit ueluti philoſopū ac rei publicae primorem: qd illud ſignificare habeat. xāthus qui eius rei inſcius eſſet ambiens diecula ad ꝓſulendū exorata domum abijt: et cū animo longe eſſet anxius: qa qd populo ꝓſuleret /non tenebat. Eſopus accedēs ad eū ait/ecquid ſic animo deprimeris. omitte moeſtitiam /

et hoc onus ꝓsulendi mihi impone. die crastino abi in ꝓcionē: ac populo huiusmodi uerba facies: uiri samij ego qdē nō sum augur: non ariolus: non prodigiorꝝ ut scitis interpres: ueꝝ domi seruū habeo: qui huius modi rerꝝ notionē habere ꝓfiteꝰ: si placet illū adduci faciā: qui quid hoc augurū significet: uobis aperiet. Tunc si quod ego ꝓsulero: quo turbae satisfecero: tu gloriā pariꝫ et gratiā indespiceris: quod si non satisfecero tu liber ab infamia et ego ī culpa fuero. Tū xā tbus uerbis esopi fidēs sequēti die ī theatrū manicat: et accito populo pulpitū ascēdēs: quꝫ ab esopo didicerat: ea plebi aperit: Quibus dictis samij ut esopus corā adduceret: xāthū impellūt. Esopus ecce adducit: qui cū corā ꝓstitisset: eius formam samij intuētes ꝓtē pserūt: ac ipsum pro ridiculo habētes inquiūt: ecqd huius aspectus auguris est. ex homine tam impurato putandum est quippiam boni esse audituros. et cum ipsum deriderent: Esopus stans in loco eminētiori ac manu indicans plebi silentiū inquit. Viri sāmij ecqd meam deridetis formā. nō enim facies: sed animus hominis est ituēdus. Quippe sub turpi corporis forma saepius latet sapiētia. Itaqꝫ ut ī uasis uinarijs nō forma spectaꝰ: sed qd uini ipsa uasa ꝓtineāt: degustaꝰ. sic nō hominis facies: sed mēs et animus ꝓsiderari debet. Haec cū samij audissent aiūt esopo. Si qd ꝓsilio ré publicā iuuare potes: id ut facias quesumus cēs. Tū esopus maiori quadā ꝓfidētia ait. natura ex qua

puenīt omnia bona: iniquum gloriae certamē hodie posuit inter dominū et seruū: quoniā uter uicerit non par premiū reportabit. Nam si dominus erit certaminis uictor / gloriam et gratiam apud uos consequet̄ sed si ego seruus praestantiorē me exhibuero/nō libertate ut ius foret/sed maledictis/ uerberibus et carcere praemiabor. Itaq; si hoc certamē hostire/ac me liberꝫ fieri /parati estis /ut cū fiducia loq queam /uobis profecto pace dixerim omniū/qd hoc portendat augūriū/ proculdubio aperiam. Tunc uniuersa concio ad unū acclamauit aequū postulat / manu esopum Xanthus emittat. Id dum Xanthus se factuꝫ negaret / questor publica auctoritate inqt ei /nisi scito plebis parueris/ ego iunonis edē libertum / iure praetorio liberali illū asserā /manu/ac constituam tibi in edilitate collegā. Amici igit̄ ac necessarij hortati sunt Xanthū /ut manu esopū mitteret/ac rei publicae condonaret. Tunc xāthus haud libens coram omni populo esto liber eso pe ait. Tum preco publice alta uoce clamauit. Xanthus philosopus missum manu facit esopum. et sic adimpletum est /quod Xātho supius dixerat esopus/ue lis uel nolis me liberum facies. Igitur esopus liber admodum factus in mediū turbae procedens atq; manu iudicans silentiū ait. uiri sanctj quod aqla/quae ē rex inter aues /uti sunt reges intꝫ homines/anulū pretorium sustulerit / hoc sane portēdit /quod qspiam ex his/qui reges sunt/libertatē uestrā uestrasq; leges ab

esto liber esopo

rogare ingret. haec cnm ſamij audiſſent/terꝛiti ſunt/ atqꝫ paꝛ poſt adeſt tabellarius cū litteris regijs ſena tum ſamiorꝫ poſtulās. Itaqꝫ ꝛeddite ſunt ſenatui in hu iuſmodi uerborꝫ ſeriem litterae. Rex lydorꝫ creſus ſa miorꝫ ſenatui plebiqꝫ ſalutē. Iubeo uos tributa mibi ut exhibeatis ac uectigalia tribuatis/quod ſi huic e di cto nō parebitis /ceu parere debetis/pauperies tanta uobis inferet̄ :quantam baud'ferre poteritis. bis litte ris in ſenatu recitatis : cū omnes terroꝛe inclinarent̄ regi eſſe parendum : tamē qd eſopus cōſuleret :audiꝛe decreuerūt. Eſopus ad ſuſſellia ꝓfectus. atqꝫ rogatus ut ſententiā diceret ait. Viri ſamij : quod tributa aut uectigalia regi exhibeatis:q̄ꝫuis uideo ad id uos incli nari :baud eqdē ſuadeo:q̄ꝫobrē uero uobis breuiter a periā : ut qd expediat reipublicae ueſtrae ꝓſulere quea tis. fortuna moꝛtalibus duplicem in uita uiā oſtendit. unā qdem libertatis : cuius initium durum : aſpeꝫ ac difficile eſt :finis uero ualde planus : aequus:pfacilis ue. Alterā uero ſeruitutis : cuius initiū facile eſt:pla nū atqꝫ cāpeſtre : ſed finis eſt aſperrimus :nec ſumma ſine āguſtia cōmeabilis. dixi/baec cū audiſſent ſamij/ cognoſcentes qd ꝓduceret reipulicae ſuae ad unū ſen tētiae eſopi acclamarūt : aſſerētes cū ſimus liberi / ſer uire nolumus. eoqꝫ reſponſo nunciū regiū remiſerūt. Creſus bis cognitis animo commotus decreuit ad ex emplū aliorum copias contra ſamios tranſmittere/ni regius nūcius impedimento fuiſſet / qui regi inquit/

Epta Regis lydorꝫ ad ſamios

nunq̃ posses samo potiri: nisi esopus: cuius ꝓsilio sa
mij utunt̃: prius inde amoueat̃. Verūenim potes ꝑ
legatos a samijs postulare: quod si tibi transmittat̃
esopus: et gratias quasuis et tributoꝝ remissionē ipis
indulges. quod si hoc faciūt: in tua manu samios ha
bes. Tunc cresus hoc cōsilio suasus quendā ex ꝓce
ribus samū legauit. Is cum samum applicuit: atq;
in ꝓcione mādata regis exposuit: suasitq; plebi: ut re
gi esopū transmitterent. Esopus in ꝓcionem accitus
ac regis sententiam sentiens ait: Viri samij cupio eq
dem ad regis pedes me ꝓferre: sed uobis prius fabulā
narrare. Quo tēpoꝛe animalia bruta adunū ꝓuenie
bant: lupi ouibus bellum intulerūt. Igitur oues cum
se a lupis tueri neqrēt: auxiliū a canibus postularūt:
qui ꝓo ouibus pugnātes lupos dare terega urgebāt.
Tunc lupi: cū se bello inferioꝛes cognoscerēt: prōter
canes: pacē perpetuam offerunt ouibus per legatos:
modo unicam pacis ꝓdicionem recipiant: ut canes ad
omnem suspicionem belli tollendam: lupis custodiēdi
tradant̃: oues stolidae lupis credētes pacem cū lupis
accepta ꝓdicione firmarūt. Igit̃ lupi occisis canibus
absq; difficultate oues perdideꝛūt. Hanc fabulam cū
dixit esopus/ samij ut esopus nullo pacto mitteret̃ de
creuerūt. At esopus decreto samioꝝ nō parauit / sed
una cuꝫ legato ad cresum regem nauigauit/ coramq;
eo se ꝓsentauit. Cresus uero cum esopum ꝓspexit/
indignabūdus ait. hic ne auctor est quod samij baud

fabula

pareant iussionibus meis. Tū inqt Esopus: Maxime rex regum ego quidez nulla ui nullaqz necessitate coactus sed spōte et ultro ad tuum me contuli ꝓspectū/ fiduciā habēs qō aequis auribus me audies: data igiē sibi copia fandi denuo inquit esopus. Homo quidaz pauper cum ad locustas uenaretur: coepit et cicadaz: quae cū se interimi debere uideret: inqt aucupi ne abs re interimere me uelis: nā nec spicas ledo: nec corimbis officio: sed plausu alaꝝ pedum ue cantando armoniam ꝓficio: qua uiantes delecto. atqz uiae leuo laborē et praeter uocē ī me reperies nihil. haec auceps ille cū audiuit: emisit manu cicadaz. Et ego te rex obsecro ne me de nihilo: et insontez occidas: nam nec uolo: nec possuz: ex corporis debilitate alicui ferre iniuriā: sed ea loquor: quae uitae mortaliū sunt utilissima. Tūc rex admiratiōe simul et misericordia motus īqt esopo non ego tibi uitā: sed fortuna ipsa largiē. si quid uis petito: id sane dabitur. Tunc ait esopus: unuz dum taxat obsecro: ut samijs tributa remittantur. remittā tur inquit Cressus. Tuz Esopus bumi ꝓcidens regi gratias egit. deinde fabulas: quae usqz ad haec tpa habentē: edidit: regiqz inscripsit. deinde acceptis a rege litteris ad samios/sup tributorum remissione: multis etiā ab ipso rege donis donatus samū nauigauit. Ergo samij esopum uenientē summo cū honore receperunt. Nam senatus omni populo sequente obuiaz iuit. Insup sertis/z chorcis totū oppidū fuit ornatū/

Alia fabula

Esopus ad ſuſſellia ductus regias litteras ꝑ noſtris recitauit. edocuitq; ſenatū tributa eis īdulgeri ſimul et libertatē. Poſt haec ſamo abiens per uarias nationes peregrinatus eſt: ubiq; gētiū p̄aedicās atq; in fabulis documenta mortalibus exhibens. Verumeniz cū Babiloniā peruenisſet: ibiq; ſuam oſtenderet ſapientiam: ſummo in honore habitus eſt apud Lycurū Babiloniae regē. Quippe reges tēporibus illis problemata inuicem per epiſtolas loco mittebant: quae q interp̄aetari neſciebat exhibēbat tributa mittēti. Vnde eſopus cū ipſa ꝑblemata probe īterp̄aetaret̄: clarq reddidit Babiloniae regē: atq; pro ipſo Lycuro problemata edidit alijs regibus mitēda: quae qa ſolui nō poſſent: tributa plurima Lycuro exhibebāt̄: q̄obrem Babiloniae regnum longe lateq; celebre factum eſt. Caeteruz cum Eſopus eſſet ſine prole: adoptauit ſibi quendaz generoſuz adoleſentez nomine Enuz: quem in ꝑſpectum regis ſepius adduxit: cōmendauitq;: nō ſecus ac ſi ex ipſo natus eſſet. Is non multo tempore poſt: cuz ſe comiſcuiſſet cuz ancilla: quā eſopus uxu rariā habebat: ueritus ne ſibi acrius ſuccēſeret̄: apud regem falſo accuſauit eſopū: litteras adulterinas ſub nomine eſopi: ad aduerſarios regis ꝑſcriptas/ac eiuſdem ſigno ſignatas reddens/ quibus operam ſuam īp̄roblematibus ſoluēdis pollicebatur. Rex uero Lycurus ſigno fideq; adhibens animo ſupramodū motus iuſſit Hermippo/ut Eſopum mori faceret ſine mora:

Eſopus profectus ī babiloniā ad Lycurū regē

Adoptauit enuū ī ꝑlū

At hermippus esopi studiosus ipsū i sepulchro clācu luz abscōdidit ibiqz diu uiuuz seruauit. sed bona eius assecutus est Enus. Longo uero tpre post. Nectanabo Egiptioz Rex: existimās (ut fama erat) esopuz esse mortuum: statim ad Lycurum misit problemata: per litteras huiusmodi figuraz continentes. Nectanabo Egiptioz Rex Lycuro Babiloniae regi salutem. Quoniā Turrim edificare uelim: quae nec caelū nec terrā attigat: mittito ad me fabros: qui turrim ipsaz edificent: et ad rogata respōdeto: atqz ex toto territorio meo annos decem tributa capito: hoc ꝓblema cū acepisset Lycurus: longe tristatus est. Itaqz anxius super tali decisione: accitis sapiētibus suis: ut questionem illam soluerent edixit. cum omnes abigerent: nec propositum soluere quirēt: Lycurus humi ꝓstratus misero ue mihi gemens ait: qui regni mei perdidi columnaz: quod factū me pepulit: ut esopuz interimi iuberez. Hermippus cognito regis meroze Lycuruz audiens inquit/ne te amplius afflictes/quoniam illuz occidi minime feci/percipiens te aliquando penitur̄ quare certioz esto/quod quem interfici iussisti/ is hoc tempoze inter sepulchra uiuit: Naz tuaz ueritus iussionem in monumento quodaz ad hanc usqz diez uiuuz seruaui. Haec cū Rex audisset: non parua letitia plenus continuo exurgens atqz hermippuz amplectēs inquit: Si ueruz loqueris quod esopus uiuat: hunc diez certe mihi feciſti perpetuū: si pozzo illū seruasti regnū

Nectanabo Rex egiptioz

esta

Hermippus esopū seruauit

meuz ſtabiliſti: iuſſitqz ut cozaz ſtatim duceretur. Eſo
pus ſqualidus tenuis ac uetezno ſus: cū i regis ꝑſpectū
proceſſit rex faciem ꝙuerſus ingemuit: mādauitqz: ut
ſubito lauarer mutarer ue. Igit eſopus lotus mutatus
ue in regiā pergit: regeqz ſalutato ſuaz cauſaz dixit.
ſup qbus ab eno filio ſuo adoptiuo fuerat accuſatus.
Et cum rex iuberet: quod enus eo ſupplicio plecterer
quo parricidae plectunt: Eſopus ut ſibi ignoſceret
exozauit. deinde rex epiſtolā capiēs eſopo tradidit ad
legendū: quā oculis cum percurrit: qneſtioue haud
ſoluta inquit: reſcribe rex in banc ſententiā: quod cū
byems tranſierit: mittes ſibi qui turrim edificet: ac eo
tempoze ad ſingula reſpondebis. Tunc rex cū huius
modi reſcripto remiſit tabellariū egiptioꝝ. deinde eſo
po bona ſua reddi mandauit: et ad priſtinā reſtitui di
gnitatem. Inſuper enuz ſibi ꝙdonauit: ut arbitrio ſuo
illum ulciſceret. At Eſopus illuz benigne tractauit:
talibuſqz monitis ſtudioſe coarguit: ſic aiēs. Fili uer
bis meis attendito diligenꝫ: ac illa penitiſſimo coꝛde
teneto. Foꝛis omnes ſapimus. alijs conſiliū damus.
Nobiſipſis cōſulere nequimus. homo cū ſis/humānis
caſibus te ſubditum eſſe memento. Deuz in primis
colito. Regē tuū obſeruato. Cum ſis homo hu
mana cuꝛato/quoiaz deus ulciſcit iniuſtos. Scelus
eſt/ultro inferre moleſtiā. Anio generoſo idignos
ferto ſucceſſus. Inimicis tuis te trucez exhibito/ne
utiqz te contemnant/at amicis lenez atqz officioſum:

Esopi pietas et demissa

Nūda yoba

ut tibi in diem ſint beniuolentiores. Valitudinem ma
lam inimicis optato ſimul et ruinam: ne tibi de cetero
nocere queāt: amicis uero ꝓſperos optato ſucceſſus.
Vxori frugalia loquere: ne aliuꝫ ſibi cupiat uirum.
Quippe foemina: cū uaria ſemp ac mutabilis ſit: ſi
bi blāditur: ocius inclinat ad malū. Hominem ſe
num uitare memento: homo neq̄ licet ei proſpera ſuc
cedant: nihilominus miſer eſt. Aures q̄ꝫ linguaꝫ
habeto magis acutas. Linguā ꝓpeſcito. Pauca
loquere inter pocula: ubi nō ſapiēs: ſꝫ ridiculus quis
habet. Quibus fortūa fauet: haud inuideto: ſꝫ po
tius gaudeto: quippe īuidia inuidēti præcipue nocet.
Curato familiam: ut non modo ut dominus: ſed ut bñ
ficus uerearis a tuis. Verecundiā ſerua: ne a ratiōe
decidas. Nec te pudeat in diem diſcere meliora. Cō-
ſiliuꝫ archanuꝫ uxori ꝓmittere caueto: quae ut rumori
geret ſemper eſt armata. Quod in diem laborādo
queris: id in craſtinuꝫ quoq̄ reponito: potius eſt eniꝫ
pecuniam inimicis in morte relinquere/q̄ ab amicis ī
uita mendicare. Obuiātes ſaluta libenter/quoniā
uidemus canes caudae plauſu ſibi uendicare panem.
Turpe nimū eſt miſeꝝ irridere. Quae frugi ſunt
ea diſcere ne ceſſes ac ſapiētiae intendere. Cuꝫ ꝓp
piam a quopiaꝫ capis/ id q̄ꝫ ocius reddere curato/ ut
facilius rurſuꝫ tibi accomodet. Quibus benefacere/
cum potes haud te pigeat. Hominem maledicētes.
loquacē ſuſuronem ue ab hoſtio tuo eminus coercito.

Dicta . factaq3 tua amicis tacitis credito: ea tamē facias : quę feciſſe poſtea te nō pigeat . Aduerſa cū euenīunt : non moleſto : ſed animo quieto feras . Improbis flagitioſiſq3 neutiq3 ꝑſulito . Improboꝝq3 mores nunq3 imiteris . Eſto hoſpitalis in hoſpites . peregrinos ue: ut pergere proficiſcens qui te recipiāt habeas. Sermo bonus cōtra animi uicia medicus eſt optimus. Ille profecto eſt beatus : qui uero ponitur amico . Nihil tam abſconditum eſt : qō tēpus demū non ferat in lucē . His et alijs ꝑpluribus monitis enuꝫ Eſopus ab ſe miſſuꝫ fecit. At Enus illis monitis coercitus cō ſcientiaq3 cōpunctus : quod falſo Eſopuꝫ capite accuſauerat: abiens ex loco eminētiori ſe precipitez dedit : et uti malus : male uitam finiuit . Poſt hec accitis aucupibus mādauit eſopus: ut pullos quatuor aglios capere curarent . quos cum habuit aſſueuit paſcendo ſurſum ac deorſum uolare ad pedes folibus ligatis : ī quibus pueri duo exiſtebant . Naꝫ prout pueri paſtuꝫ eleuabant/ſiue demitebant/ſic aues paſtuꝫ ipſum ſequentes/ſurſum ac deorſum uolabāt . His igit̄ preparatis cuꝫ tropicus hiamalis tranſiſſet/ Eſopus cuꝫ lycuri uenia /Egiptnm nauigauit certa ſpe opiniōeq3 firma /quod ſe admiranduꝫ reddet Egiptijs . Verum enim Egiptij eſopi ſpeciem cum conſpicarentur: monſtruoſam inſulſamue: exiſtimarunt ipſuꝫ fore ridiculū ludūq3 : non uidentes : quod turpia uaſa quādoq3 cōtinent balſamuꝫ: qui liquor liquoꝝ eſt praecioſiſſmus

Enus male mort

Soluto ꝓblematis regis egiptiorꝫ

et fiale nō limpide limpida ſaepius ꝓtinēt uina. Itaq; Eſopus in regiam profectus ad regis genua ꝓcedit. At rex in maieſtate exiſtens: eū benigne recipit. deinde inqt. Cuí me ac meos aſſimilias Eſope? Eſopus ait. te qdē ſoli tuos uero radijs ſolaribus. Quippe nō ſecus ſplendēs: ac ſplēdeat circulus ſolaris: tui te circū ſic radiant: ut radij ſolis ipſuq; circūradiāt ſoleq. Tnnc inquit Nectanabo. lycuri regnuq; quid ad noſtrum. Eſopus ſurridens ait. nihilo inferius: ſed in pluribus longe ſuperius. Quippe regnū tuuq; ut ſol lunam: ſic lycuri regnum ſuo ſplēdore obſcurat. Ad mirās Nectanabo prōptaq; eſopi facultatem loquendi inquit: duxiſtin eos qui turriq; mihi edificent. ait Eſopus. Quidni. modo locū oſtēdas ubi edificare uelis. Rex ſubito ex urbe in campū egreſſus locuq; ſibi oſtēdit. Eſopus per loci angulos ꝓſtituit aquilas follibus ad pedes ligatis. ac pueros duos ꝓtinētibus līguam manu altera tenentes. iuſſit deīde ut paſtū eleuarent: quem aquile ſequentes: cū in altū uolarent: clamant pueri lingnam oſtendentes: exhibete nobis calceq. exhibete nobis lateres. exhibete ligna / et quae ad edificanduq; ſunt oppoꝛtuna / quod cum conſpicaretur Nectanabo inqt eſopo. ecqd apud uos ſunt boīnes alati. Eſopus. imo perplures. Sed tu cum homo ſis: q ꝓtē dere cum ſemi deo queris. Tum inquit Nectanabo / fateoꝛ me uictum Eſope. ſed quod te rogo: reſponde. equas ex graecia huc adduci feci: quae ex hynnitu

Aliud ꝓblema

equorum/qui sunt in Babilonia concipiunt. Esopus ait: super hoc die crastino tibi respondebo. ꝓfectusq3 domū iussit pueris suis: ut catu3 habere uiderēt: quem cum attulerunt satis magnitudinis: Esopus fecit uir gis publice caedi. Quod cū accepissēt egiptij: ꝓcur rentes catū eripere tentarūt. Sed cum nequirent pro fecti ad regiam regi renūtiauit. Tu3 rex esopu3 iussit acciri. ei accedēti inqt Nectanabo. ecquid facis eso- pe. nescis apud nos deū huiusmōi coli figura. Quip pe egiptij tale simulacrū praecipue colūt. Esopus ait: Animal hoc nocte proxima lycuq3 offendit. Nam oc- cidit gallū pugnacē generosum ue q sibi horas nocte canebat. Inquit Nectanabo. nō putabam esope: tuū esse mentiri. fieri quidem non potest: quod nocte una catus Babiloniaq3 ierit: ac redierit. Surridens esopus ait. Eo quidem pacto catus nocte una Babiloniā iuit ac rediuit: quo equae ad hynnitum equoq3: qui sunt in Babilonia hic concipiunt. His dictis Nectanabo esopi sapientiā lōge cōmendauit. Die uero sequen ti Nectanabo ex urbe solis euocauit homies sapiētes ac pbicarum questionum peritos: quos cum de esopo fecissēt certiores: ad cenam inuitauit simulq3 esopu3. Cu3 discōberēt: ex illis quispiā inquit esopo. pace tua dixerim a deo huc sum missus: ut uerba tecū faciam. quid ais ad hoc. ait esopus. deus ut homines discāt mentiri: minime querit. quare quod deum uestrū ue reamini. paq3 sermo uester uos accusat. Alius itē iqt.

Templuz quoddā magnuz extat. et in eo columna urbes duodecim ſuſtinēs: et quaelibet urbs trigīta trabibus tecta eſt. quas trabes diſcurrūt foemine duae. eſopus ait. ꝓblema hoc apud Babiloniā pueri ipſi ſolvere ſciūt. Naz templū qdem orbis eſt terrae. columna uero ānus. urbes duodecim: ſunt duodeciz mēſes. trabes triginta: ſunt ipoz menſiuz dies. foeminae duae: dies et nox eſſe dicunt: quae ſe alternatim ꝯtinuo diſcurrētes ſequūt. Tunc Nectanabo ſuis ingt magnatibus. tributa regi lycuro me mittere ius eſt. unus ex illis ait. etiā aliud ꝓblema interrogemus: ſilicet qd ſit illud: quod nūq̄z uidimus neqz audiuimus. tunc rex ait eſopo. dic queſo eſope. qd illud eſt quod nos nūq̄z uidimus: neqz audiuimus. eſopus ait. die craſtino uobis reſpōdebo. Itaqz ꝓfectus dēuz ſyngraphū aſtu finxit: quo Nectanabo ꝓfitet: ſe mutuo babuiſſe a rege lycuro mille talenta. quae Nectanabo reddere ꝓmittit ad terminū quēdā. qui eo tēpore praefinitus erat. ac ſyngraphū regi mane apud regiā reddidit. ꝛecitato ſyngrapho rex admiz̄s inquit ꝓceribus ſuis: audiuiſtis ne: aut uidiſtis: me a lycuzo pecūiā mutuo babuiſſe ūq̄z. ingūt illi nos nec uidimus: neqz audiuimus unq̄z. Tūc ait eſopus. ſi id quod dicitis uez eſt: queſtio ſoluta ē: Tunc Nectanabo ingt. beatus es lycure: qui tali uiro potiris: atqz eſopū cū tributo remiſit. eſopus Babiloniā regreſſus: quae ī egipto egerat lycurū edocuit ac tributū reddidit. Quas ob res lycurus: ut ſtatua

aurea esopo publice statueretur mandauit. Paucos post dies Esopus uisendi graeciam cupidus: uenia a Lycuro exorauit: pollicens se reuersuꝝ: ac reliquū uite apud Babiloniam finituꝝ. Igit̃ per greciae urbes ꝓficiscēs: suamqꝫ ubiqꝫ locoꝝ in fabulis sapientiam ostendens magnū in sapientia sibi nomē uendicauit. Postremo delphos se ꝓtulit: locūꝫ religiōe celeberimū Naꝫ erat religionis caput. Ibi cū turbae eum ut audirent sequerent̃: nihilqꝫ honoris sibi a delphis praebituꝫ esset: Esopus ait. Viri delphij uos quidem ligno simlies estis: quod mari defertur. quod cū ꝓcul uidetur. magnū quidem apparet. cum uero est prope paꝝ quid esse cognoscitur. sic ego ab urbe uestra cuꝫ essem lōgius: uos omniū praestantissimos esse putabā. nūc uero ꝓpe omniū ineptissimos uos esse cognosco. haec et huiusmodi delphij audiētes intra se inquiūt. hic cū ꝓ urbes alias: magnā a turbis habeat sequelā: ubiqꝫ gentiū suis ablocutiōibus: huius nostrae urbis auctoritatē aut tollet: aut certo minuet: nisi nobis cauerius Itaqꝫ consilium ceperunt quo pacto per dolum occiderent Esopum: et ceu impiū ac sacrilegum morti darmarent. Nam proter turbas palam non audebāt. ob seruantes igitur seruum esopi: dum res suas cōponeret ad recessum: fialam aureā ex templo Apollinis creptam inter sarcinulas esopi clam posuerunt. Esopus igit̃ ignarus: quae in eū scrutabant̃ insidiae: cū phocida abiret: delphij cursim insequētes: esopū magno

cum clamore compraehendunt. Et cū esopus rogaret quā ob rem se tenerēt: uociferantes inquiūt. heus impie. heus sceleste ecquid templum Apollinis spoliasti: quod cū esopus apte negaret: ac iniquo animo ferret delphij solutis sarcinulis: fialam aureā inueniūt: quā passim omnibus ostendentes: esopuz uti sacrilegū cū strepitu et magno impetu ducūt ad carcerē. Esopus adhuc ignarus insidiaz rogat: ut se missum faciāt. at illi arctius in carcerē coercent. Tunc esopus cū uiam euasionis suae nō uideret: atqz cognosceret: qd in eū fieri consultū esset: fortunā suam malignam gemebat. Quidā eius notus nomie demas carcerē igressus: eū esopū gementē ꝓspicaz ingt ad illum. ecqd sic gemis esope. esto forti aīo: habe spes bonas ac teipm ꝓsuleris

Ecce delphij: qui esopum publico decreto uti sacri legij reuz morti damnarant: ad unū ꝓueniunt: ipmqz e carcere ducūt: ut e rupe praecipitē darēt. qua re cognita esopus ingt ad illos: Quo tpre animalia bruta erāt concordia: mus cū rana amicicia ꝓtracta/eam uocauit ad cenā. Igit cuiusdaz locupletis penu ingressi cū sunt/ubi mel, panis ficus et omnia bona erāt/mus ingt ranae/ex illis dapibus comede q tibi plus sapiūt. postqz uarijs letati sūt cibis/rana uicissiz ait ad murē nunc ut de meis cibarijs gustes uelim/uenias mecū. ueq ne torpitudine pereas/pedi meo tuum alligauero deinde pedem pedi cum ligauit in stagnū saltauit/ac murē traxit natando. Mus igit/cū se necari uideret:

fabula

clamabat equidē dolo necoꝛ abs te : ſed qui in uita re
manent eorum quiſpiam moꝛtis meae ultoꝛ exiſtet: Ec
ce Miluus murem ſtagno deſpiciens illū deuolans aꝛ
ripuit pariter ꝛ ranā: et ſic utroqꝫ potitus eſt Miluus.
nūc ego abs re ĩterimor a uobis . at uos iure mihi da
bitis penas . Nam babilon et grecia hoc ueſtrū in me
ſcelus ulciſcent . Haec delphij audientes nō tamē eū
dimiſerūt : ſed repugnātes cuꝫ ad locuꝫ praecipitij du
cerēt: Exopus ex eoꝝ manibus aufugiēs in templum
Apollinis ſe ꝓtulit: atqꝫ ad araꝫ ꝓfugit : ſed nihil ſibi
pꝛofuit ara . Naꝫ delphij per uiꝫ et immaniꝰ inde tra
bentes iꝛa et impetu: ut ipſū pꝛaecipitarēt: ductitabāt.
At eſopus : cū ita ignominioſe ſe duci uideret: ait ad
illos: Intendite delphij: deuꝫ hunc: licet eius edes pua
ſit: ĩbonoꝛare nolitis : ſed uereaĩni Apollinē: ad quē
deū nuper ꝓfugerā . At illi dictis ſuis non intenden-
tes ad locū pꝛaecipitij enixe trahebant. Eſopus moꝛ-
tem ſibi inſtantes ꝓſpiciēs ait : uiri impij immaneſqꝫ :
ex quo uobis ſuadere nequeo : huic fabulae queſo dili
gẽꝫ intendite. Mulier quaedā filiā uirginē ac ſtolidā
habēs cōtinuo deos oꝛabat/ut ſibi ſenſum infunderēt
idqꝫ cū frequentius palā faceret/ uirgo ſtolida uerba
percepit/retinuitqꝫ . poſt dies uero aliquos ſimul cuꝫ
matre rus ꝓfecta/dum ad boſtiuꝫ ſtaꝛet/uidet ruſticū
adoleſcentem aſſellaꝫ quandā e regione ſubigere uelle
accedēs igitᷣ ad illū ait . quid agis bone adoleſcens ?
ille ait. huic aſſelle ſenſuꝫ ĩfūdo. memoꝛ ſtolida maꝛis

Alia fabula

uerboꝝ ait. bone adoleſcēs infundito et mihi: quod ſi facies non fruſtra laboꝛabis: Nā mater mea tibi multaꝫ gratiā habebit. Ruſticus omiſſa aſſania uirgineꝫ uiolauit. Illa uero coꝛrupta leta cucurrit ad matrem inqēs ei: letare mater. iā tuis pꝛecibus ſenſuꝫ acceꝑi. Mater ait: dilecta filia pces meas iā dij exaudierunt: qdni mater? ſtolida inquit: Iuuenis nūc quidaꝫ lōgū pauxillū ac neruoſuꝫ duobus cuꝫ glādulis ad interioꝛis partis extremū pendentibus: meuꝫ in uētꝝ miſit. intro et foꝛas frequentius diſcurrens: qđ ego qđ cū uoluptate accepi: atqꝫ ſenſuꝫ ſenſi meo animo ſubito infundi. tū mater ait: hei mihi filia: id demū ꝑdidiſti ſi quid ſenſus ante hac habuiſti. Item aliam queſo audite fabulam. Agricola quidam cum in agro ꝑſenuiſſet ac urbem nunqꝫ uidiſſet: cupidus illaꝫ uidere ſuos oꝛauit: ut ſe ducerēt in urbem. Illi uero ligatis ad curꝛum a ſellis ſenē curru īponunt: aiuntqꝫ: modo agita eos: nam ꝑ ſeſe te ducent in urbē. ſed dum ſenes uiat ī urbē: oboꝛtis repētino turbine uētoꝝ tenebris aſſelli a uia recta exeūtes ī locū arduū et praecipitē deueniūt. ſenex moꝛtis piculū cōſpiciēs/ prob iupiter exclamat. qua in re tua numina leſi? quod ſic miſere pereo. Nā neqꝫ ab equis praeſtātibus ⁊ generoſis/ ſed ab aſellis diſtraboꝛ uiliſſimis. ſic ego nēpe diſcrucioꝛ/ quod nō ab hominibus claris illuſtribuſqꝫ/ ſed ab iꝑobis iutilibuſqꝫ ſeruis interimoꝛ. Et cum ad locum pꝛaecipitij ueniſſent/ rurſum aliā narrauit fabulam ſic inquiēs.

Alia fabula

Vir quidam amore filiae captus rus misit uxorem : et apud se retinuit filiam : quam cum uiciaret patri filia iquit: pater profana facis . uelim equidem potius a uiris cetum q3 abs te uno huiusmodi pati scelus . et ego delphij profani ac sceleſti : eligerem potius totam circuire Siciliam : ac Scyllam caribdimq3 saepius transire : q3 a uobis sic per contumeliam interfici . Execro uos : ueſtramq3 patriam : ac deos deasq3 omnes obteſtor : ut me iniuſte pereuntem exaudiant : ac digna de uobis ſupplicia ſumāt. Verum illi obaudiētes ipſum ex rupe ardua praecipitem dederunt . Et sic miſere Eſopus uitam finiuit . Mortuo Eſopo peſtis et fames ac uehemens quidam mentis furor delphios cō praebendit. qua ſuper reconſulti Apollinem oraculū habuerunt ut manes Eſopi placarent . Igitur conſciētia compuncti : quod Eſopum iniuſte occiderant: tēplum ſibi conſtruxerunt : et in eius memoriam colūnam conſtituerunt . Praeterea principes graeciae ac prouinciae praeſides : audita morte Eſopi : delphos profecti : habita diligentius inquiſitione: dignis ſupplicijs ulti ſunt eos : q mortis Eſopi auctores fuerūt.

.FINIS.

Sopus fabulator clarissimus/natione quidem
e frigius/fortuna uero seruus fuit. colore
niger/ac facie supramodū deformis. is qa
beneficus semper in hospites fuit/deo ho
spitalis in somnis sibi assistens largita est loquelam.
(nam ab initio blatero fuit) sapientiāq; / ac uariaꝝ
fabulaꝝ inuentionē/quae porro fabulae nō paꝝ cōdu
cunt mortaliū uitae/nā āimalia bruta fingit agere ea
quae hominū sunt actiones/ quas ita ante oculos po
nit/quod audientiū animos incitat ad uirtutem. nec
ulli sunt hominū mores/quos in brutis fingēdo ipse
non aperiat. Has igitur fabulas: si quis trite gusta
uerit: quam uiam sequi: quāq; uitare debeat: in pri
uatis publicisq; negotijs facile comperiet. Nam in
primis fabulaꝝ narrat: tū qd fabula significet compē
diosius exponit: atq; ordinem alphabeti in greco se
cutus: qui in latino sermone seruari nō potest: hinc
sumit initium. De Aquila et Vulpe.

quila et uulpes cōflata inī se amicicia in pxi
a mo habitare pstituūt: firmioré amicicia ex fre
quēti puersatiōe fore putātes. Igit aqla nidū
alta sup arbore instituit. uulpes uero arboreꝝ proter
inter dumeta catulos collocat. Vna igitur dieꝝ cum
uulpes latibulum egressa pastū catulis quaereret: aqui
la et ipsa cibi indaga in latibulum deuolans uulpis

catulos arripuit: ac pullis ſuis comeſtū praebuit. uul
pes reueniens cognita filioꝝ morte atroci: ualde tri
ſtata eſt. et cū aquilam ulciſci non poſſet: qa quadru
pes exiſtens uolucrem perſequi nequibat. quod unum
miſeris ac impotentibus datur: aquilā execratur: ac
mala ſibi imprecatur. tantum in odium cū uiolatur /
uertitur amicicia. Contingit igitur illis diebus ruri
Caprā imolari: cuius fruſtrum una cum carbonibus
accenſis: aquila arripiēs ſubſtulit ad nidum. ſed uen
to uehementius ſpirante nidus qui ex feno ac materia
exili aridaqꝫ ꝓfectus erat: incendit. aqlae pulli flam
mam ſentientes: cum uolare adhuc nequirent: humi
decidunt. uulpes ꝓfeſtim illos arripiens in aquilae cō
ſpectum deuorat. Fabula ſignificat quod qui ami-
ciciā uiolant: q̄ꝫuis quos leſerint ultionē declinēt dei
ſupplicīū non tamen effugiunt.

De Aquila et Coruo.

Aquila celſa ex rupe deuolās agnū ex omni
a grege arripuit: quā rem cum coruus conſpi
cat: emulatione motus: uehementi cū ſtrepi
tu ac ſtridore deuolat in arietē: atqꝫ ungues in arietis
uellus ita īplicat: quod inde etiam motu alaꝝ ſe expli
care non poteſt. Hunc paſtor: cū ita implicitū uidet
accurrens coruum cōpraehendit. atqꝫ alarum pennis
inciſis pueris ſuis pro ludibrio dedit. Veꝝ enim cum
qſpiā coruū rogaret: quaenam uolucris eſſet coruus:
ait: prius equidem quo ad animum aquila fui: nunc

uero me corũ esse certo cognosco. Fabula significat: quod qui supra uires quippiã audet hoc soluz effi cit: quod in aduersa saepius incidit: ac se uulgo ridi culum exibet.

De Aquila et Scabrone.

a Quila lepozem psequebat: at lepus auxilij inops: quẽ tempus obtulit scabrosẽ uidẽs ab eo auxiliũ iplorauit. cui scabro pollicitus est tutelã ac custodiã suã. deinde cũ aquilaz ꝓpinquãtem scabro ꝓspicat: eã precat ne suũ sibi eripiat seruũ. at aquila scabronis paruitatẽ contemnens: eo corã lepo rez exedit. Vez scabro suae iniuriae memoz ubi Aqla nidificaret obseruat. Ecce aquila oua parit. scabro alis elatus: ad aquilae nidũ uolat: atqz oua deuoluẽs humi deiicit. aquila iacturae ouoz merore ꝓcita: euo lat ad Iouem (est eniz ales deo illi sacrata) ac locum ad pariendum sibi tutum dari precatur. Iupiter sibi concedit: ut cũ tempus adest eius in sinu pariat oua. Hoc scabro prouidens globum estercore conficit: atqz sursum euolans in Iouis sinum demisit. Iupi ter uolens e sinu globum excutere: oua aquile simul excussit. et tunc aiunt aquilam nunquam parere: quo tẽpore scabrones existunt. Fabula significat: quod nullus porro est ꝓtemnendus quoniam nemo est: qui iniuriam accipiat: quin cum tempus datur: se ulciscí non querat.

De Philomena et Accipitre.

Hilomena: cū alta quercu ſederet: more ſuo
p ſola canebat: eam accipiter cibū queritēs cū
intuet repente euolat: illāq; rapit: at philo
mena cū ſe interitū iri uidet: accipitrē precat: ut ſe
miſſā faciat /quoniā ad explendū eius uentrē ipſa ſa
tis minime ſit /ſed ꝑ ſaturitate ſua /ad maiores aues
ut ſe uertat: opus ꝑfecto fore: eā accipitē torue cōſpi
ciens ait. ſtultus eqdē nimiū eſſē: ſi quē manibus te
neo cibū: illū dimitto: amplioris ſpe paſtus. Fa-
bula ſignificat. quod qui omittūt id quod manu tenēt
rerum maiorum ſpe conſilio inopes ac ratione nimiū
ſunt.

De Vulpe et Hircbo.

Vlpes et hircbus ſitiētes in quēdā puteū ſiti
u deſcenderūt. Vēt enim poſt potū /cū egreſſus
circōſpiceret byrcus /uulpes ei comiter ait /bo
no ſis animo /nam qd ſaluti noſtrae opus ſit /ꝑbe ani
maduerti. Si enim rectus ſtabis /ac pedibus anteriori
bus cornibus ue muro adherebis / tuas ego ſcapulas
cornuaq; conſcendens /cum egreſſa puteum fuero /te
manu compraehendens binc deſuper trahā. Huic
caper prompte deſeruiuit. uulpes ſuo exultans egreſ
ſu /circa os putei capro aludebat. at dum caper illam
incuſat / ſibi pacta haud ſeruaſſe / ei facete uulpecula
inquit. Si ea caper ſapientia praeditus eſſes/quo pilo
rum ornatu iſtec tua barba referta eſt / nō prius in pu
teū deſcendiſſes /quam egreſſum penſiculate uidiſſes.

Fabula ſignificat / quod homines conſilio prediti rerum finem prius inſpiciunt quam dent operam rebus gerendis.

De Vulpe et Leone.

Vlpes: quae nūq; uiderat leonē: cū illi forte
u obuiaſſet: eo ptimuit: ut mortē pene obiret.
Rurſuꝫ illuꝫ cū aſpexiſſet ptimuit: ſed minime ut primū. eū tertio cū ītuet' prope accedēs fuit cauſa coram diſſerere. Fabula ſignificat quod reꝫ terribilia uſus et conſuetudo domeſtica facit.

De Cato et Gallo.

Atus cū galluꝫ cepiſſet: atqꝫ cauſaꝫ quereꝛet:
c qui eū comedere poſſet: illuꝫ criminari coepit quod eſſet animal turbulentū: qui noctu clamitando haud pmitteret quieſcere mortales. gallus ſe excuſabat: quod id ageret ad eoꝫ utilitatē: cū ad opera facienda illos excitaret. Rurſum catus ait impius es ac ſupramodum ſceleſtus: qui agis continuo cōtra naturā: cū nec a matre: nec a ſoꝛoribas te abſtineas: ſed per incontinentiam cum illis te cōmiſceas. gallus item defendebat: quod domini ſui queſtus gratia id quoqꝫ ageret/ Enimuero ex huiuſmodi coitu gallinae pariunt oua. tunc inquit catus / excuſationibus licet abundes/ego tamen ieiunare haud intendo. Fabula ſignificat / quod qui prauus exiſtit natura cum ſemel delinquere animo propoſuit /quamuis cauſae deſit praetextus a prauitate tamen non deſiſtit.

De Vulpe ſine cauda.

Vlpes ut e laqueo euaderet: abſciſa cauda cū
u e pupudore uitā ſibi morte putaret: excogita
uit alias dolo inducere uulpes: ut ſub cōmu
nis cōmodi ſpecie ſibi ſingulae caudaꝫ abſcinderēt: et
ſic ſuū dedecus leuaret. Itaqꝫ ad unū uulpibus ꝯgre-
gatis ſuadet. ut caudā ſibi abſcindant: diſſerēs: cau
daꝫ nō modo dedecori uulpibus eſſe: ſed oneri graui
atqꝫ inepto. e uulpibus una ei facete reſpōdit: heus ſo
ror ſi res iſta tibi ſoli conducit: cū non itidēꝫ aliis ꝯſu
lere baud eſt aequū. Haec fabula ad eos ſpectat:
qui ſub caritatis ſpecie: ſuum cōmodum conſulendo
proſpiciunt.

De Piſcatore et Sinaryde Piſciculo.

Iſcator quod mari rete tetēdit: eo ſinaryda ce
p pit piſciculuꝫ: quae parua adhuc aetate piſca
torē orabat: ut dum grandis eſſet: atqꝫ maio
reꝫ queſtū ex ea aſſequi poſſet: eam uita donaret. huic
piſcator lepide reſpōdit: ego qdē mēte careré: ſi quod
minimū mihi eſt lucrū: id dimitterē ampliorīs ſpe que
ſtus. Fabula ſignificat quod certa pro certis: q̄ꝫuis
in magna inſit ſpes: ſtultum eſt dimittere.

De Vulpe et Rubo.

Vlpes cū ſepē quādā aſcēderet: ut piculū uita
u ret quod ſibi eminere uidebat: rubū manibus
cōpraehēdit: atqꝫ uolā ſentibus ꝓfudit. et cū
grauiꝫ ſaucia foret: gemēs inquit ad rubum: ut me

iuuares cuꝫ ad te confugeríꝫ tu deteríus me perdidiſti cui rubus / erraſti uulpes ait /quae pari dolo me capere putaſti /quo caetera capere conſueuiſti. Fabula ſignificat. quod ſtultum eſt implorare auxiliū ab illis quibus a natura datum eſt obeſſe potius quam alijs prodeſſe.

De Vulpe et Crocodilo.

Vlpes/et crocodilus de nobilitate cōtēdebāt. cū crocodilus multa ꝓ ſe adduceret/ac ſupra modū ſe iactaret de ſplendore ꝓgenitoꝝ ſuoꝝ Vulpes et ſurridens ait. beus amice /etſi boc tu qdeꝫ nō dixeris ex tuo corio clare apparet / quod multis iā ānis tuorum ſplendore fuiſti denudatus. Fabula ſignificat / quod bomines mendaces res ipſa potiſſimū refellit.

De Vulpe et Venatoribus.

Vlpes uenatores effugiens ac ꝓ auia currēdo iaꝫ defeſſa bominē caſu reperit lignariū /quē rogat ut ſe quoquo loco abſcondat. Ille tectoriū ſibi oſtēdit. Vulpes illud ingrediēs in angulo quodaꝫ ſe abſcondit. Aſſunt uenatores lignariū ſi uulpē uiderit rogant. lignarius uerbis qdem ſe uidiſſe negat: manu uero ubi uulpes latebat locum oſtendit. Verumenim uenatores re baud percepta ſtatim abeunt. uulpes ut illos abiſſe proſpicit/tectorio egrediēs tacita recedit/lignarius uulpem criminat̄ /quod cum ſaluam fecerit / nibil ſibi gratiaꝫ agat. tunc uulpes

ſe ꝓuertens illi facete ait. beus amice ſi manuꝫ opera ac mores uerbo ſimiles habuiſſes: meritas tibi pſoluerem gratias. Fabula ſignificat: quod homo ne quam etſi bona pollicetur: mala tamen et improba praeſtat.

De Gallis et Perdice.

g Allos q̄ꝫplures cū qs domi haberet: quā emerat perdicē illis cōpaſcere pmiſit. Sed cū galli illaꝫ infeſtarēt: roſtriſqꝫ percullerent: pdix ea iniuria uehemēter perdoluit: putans quia aduena nec eo genere eſſet: eas ſibi inferri iniurias. Gallos deinde cuꝫ ad inuicem certātes ꝓſpiceret: pdix amota animi pturbatione ait: de cetero eqdem haud triſtabor poſteaquā inter eos odioſa certamina cerno. Fabula ſignificat: quod homines ſapientia praediti mode rato animo ferūt iniurias ab illis uel maxime ſibi illatas: qui nec ſibi nec ſuis parcere ſciunt.

De Vulpe et Larua.

u Vlpes citharedi domū ingreſſa: duꝫ quae domi parata ſunt: ſagaciꝫ explorat: laruae caput reperit arte iduſtrioſa cōpoſitū. quod manibus capiēs ait. o quale ſine cerebro caput. Fabula ſignificat. quod nō oēs corpoꝛe decori eādē aīo habēt pulchritudinē.

De Homine et Ligneo deo.

b Omo qdā deū ligneū domi habēs eū orauit:

ut boni quippiam sibi tribueret. sed quāto magis ora
bat: eo res domi angustior erat. demum ille concitus
ira deum cruribus capit: et caput parieti percutit illi
exciso igitur capite multum auri exilijt. quod homo
colligens ait. peruersus nimium es atq; perfidus: q
dum in honore te habui: nihil equidem profuisti per-
cussus uero ac uerberatus boni plurimum contulisti.
Fabula significat quod homo neq; si quando prodest
id efficit ut coactus.

De Cane ad cenam uocato.

Ir quidā cū cenam opiperem parasset: amicū
u quēdā domū uocauit: eius quoq; canis canes
alterius ad cenā inuitauit. Is domū ingressus.
cum tantum dapium uidet apparatus: letus secū ipse
ait. Hodie porro ita me explebo: quod die crastino
comedere non indigebo. Hisq; dictis motu caude ap
plaudit. Coquus uero eum conspiciens. tacitus per
caudam capit: atq; illum sepius rotans per fenestrā
proicit. ille attonitus: homo assurgens: dum clamā
do aufugit: caeteri canes sibi occurrunt: atq; rogi-
tant q̄ opipere cenauerit. at ille languens ait: ita po
tu ac dapibus me expleui: quod quam exiuerim uiam
non uidi. Fabula significat. quod quibus rebus q
doliturus est rebus illis letari non debet.

De Aquila et Homine.

Quilam homo quidā cū cepisset pēnis alaq
a sibi euulsis inter Gallinas mozari dimisit.

eam deinde quidam mercatus pēnis alas denuo mūit tum aquila uolans leporem capit: fertq; illum benefactori suo. quam rem conspiciens uulpes homini ait noli hanc aquilam: sed uti prius hospitio habere: neceu leporem te eque uenetur. tum homo aquilae item poenas euulsit. Fabula significat. quod benefaciētes sunt quidem remunerandi. improbi uero omni studio uitandi.

De Viro Agricola.

b Omo quidam agricultor existens: cum finē uitae sibi adesse cognosceret: cuperetq; filios in agrorum cultu fieri peritos: eos uocauit: atq; inquit: Filij ego e uita docebo: bona mea in uinea consita sunt omnia. Illi post patris obitum putātes in uinea thesaurus reperire: assumptis ligonibus marris ac bidentibus uineam funditus effodiunt. nullumq; thesaurum inueniunt. Verumenim uinea cum probe effossa foret: longe plus solito fructus ꝓduxit: atq; illos diuites fecit. Fabula significat. quod labor assiduus thesaurum parit.

De Carbonario et Lotore.

c Arbonarius Lotorē quendā rogauit: ut quaꝫ precio ꝓduxerat domū secū pariter cohabitaret. At Lotor rei alias expertus ait. Id cōducibile baud mihi esset. Naꝫ quae albificarem: ea omnia carbonū fauillis ipse maculares. Fabula significat. quod res natura dissimiles stare simul cōmode nō possunt.

De Vulpe exuriente.

u Vlpes ingenti fame concita cum quodam in tectorio carnis fruſtrum ac panem repoſita proſpiceret: tectorium ipſum intrauit: atq; tantum comedit: quod ad ingentem tumorem uentrē diſtendit. et cum ex nimia uentris tumefactione inde egredi nequiret: tumens gemebat. Eius gemitū Vulpes alia tranſiens illac: cum audiret: illuc accedit rogatq; quia nam gemeret deinde cauſam gemitus edocta lepide ait. iſtic manendum eſt uſq; dum eo tenuis efficiaris: quanta eras cuꝫ intraſti: nam eo pacto facile egredieris. Fabula ſignificat. quod nihil eſt tā durum/quod tempus non diſſoluat.

De Piſcatore quodam.

p Iſcator quidā piſcādi inexptus/tibijs ac rete aſſūptis iuxta maris littus accedit/atq; ſaxo quodā ſup exiſtens: imprimis tubicenare coepit/putās cantu ſe piſces facile eſſe capturum. Veruꝫ cantu cum nulluꝫ conſequeret effectū/depoſitis tibijs rete in mari demittit/ac piſces coepit perplures. Sed cū ex rete piſces extraheret/atq; eos ſaltantes perſpiceret non inſulſe ait. o improba animalia/dū ad tibiā cecini/ſaltare noluiſtis/nunc quia canere ceſſo ſaltus datis aſſiduos. Fabula ſignificat quod omnia probe fiunt/que fiunt tempore ſuo.

De Piſcatoribus quibuſdam.

p Iſcatores piſcatū ꝓfecti diuq; piſcādo defeſſi/

fame p̄aeterea ac meroꝛe quod nihil cepiſſent cõfecti cum abire decernunt: ecce piſcis quidaꝫ alium fugiẽs ſe inſequentem in nauiculam ſaltat: illũ piſcatoꝛes ſu pramoduꝫ leti cõpraehendunt: ac in urbẽ reuerſi gr̄ā di p̄recio uendunt. Fabula ſignificat. quod frequẽ tius foꝛtuna id exhibet: quod ars efficere non poteſt.

De Viro inope et infirmo.

Omo qdaꝫ pauper cũ egrotaret: dijs uouit: b qõ ſi eo moꝛbo libeꝛaꝛet: boues cẽtũ imolaret quod dij expiri uolẽtes ſanitatẽ illi facile red dunt. liber igit̃ a morbo cũ boues: qa pauper nõ ha beret oſſa bouũ centũ collegit: eaqꝫ ſuper altari depo nens lepide inquit. Ecce quod uoui uotum uobis nũc perſoluo. At dij illũ ulciſci uolentes: in ſomnis ſibi aſſiſtunt: atqꝫ inquiunt. At maris littus pergito: ibi enim in loco ſemoto auri talenta centuꝫ reperies. Ille expergefactus ſomnij memor dũ pergit ad litus: inci dit in latrones captus itaqꝫ eos rogabat/ ut ſe miſſuꝫ facerent/quoniam mille talenta auri perſolueret eis. Fabula ſignificat. quod homo mendaꝛ deos et homi nes pariter contemnit.

De Vulpe et Pardo.

Vlpes cũ pardo de pulchꝛitudine p̄tẽdebant: u cũ uaꝛias coꝛpoꝛis notas paꝛdus ſibi duceret decoꝛi. uulpes ei comitẽ ait/ego qdẽ lõge foꝛ moſioꝛ ſũ iudicãda: quae nõ coꝛpus/ſꝫ aĩmũ uaꝛijs no tis bẽo notatũ. Fabula ſignificat. quod decoꝛ mẽtis

eſt potior omni corporis ornatu.

De Piſcatoribus quibuſdam.

Piſcatores quidā e mari recte trahebant: quod cuꝫ graue eſſe ſentirent letitia geſtiunt: putantes multos piſces habere irretitos: ſed ut rete in terram traxerūt: piſces quidē paucos: ſaxū uero ingens reti ineſſe cum perſpiciunt: longe triſtātur. Quidam ex illis natu iaꝫ grandis nō inurbane ſocijs inquit. Animis eſtote quietis: quippe letitiae ſoror eſt moeſtitia: oportet enim caſus proſpicere futuros: illoſqꝫ ut leuius quis ferat: perſuadere ſibi eſſe euenturos. Fabula ſignificat quod qui reminiſcit̄ ſortis humanae in aduerſis minime frangitur.

De Ranis Regem petentibus.

Anae moerētes quod ſine rege forent: Ioui ſupplicatū oratores mittūt ut regē ſibi dedat. Iupiter eaꝫ ſimplicitatē cognoſcēs lignuꝫ in ſtagni mediū demiſit quod cū i ſtagnū cecidit: eius ſonus ſupramodū terruit ranas: quae cū lignū eſſe nouerūt: rurſuꝫ Ioui ſupplicatū mittūt: ut regē uiuum haud mortuū ſibi dedat: Iupiter ſtultis eaꝫ precibus motus Ydrum illis dedit in regem. Is in diem cu ranas deuoraret: tertio Iouem Ranae precantur: ut regē ſeuū atqꝫ immanem ab eis amoueret. Tūc Iupiter inquit: quem tot precibus regem exoraſtis/euꝫ uobis perpetuū habetote. Fabula ſignificat. quod ſaepe ea precamur: quae impetraſſe poſtea nos penitet.

De Cata in foeminam mutata.

Ata quaedam ſpecioſi cuiuſdam adoleſcẽtis
c amore capta Venerem orauit: ut eam in ho
minem mutaret. Venus illius miſerta in fo
mam hominis mutauit eam: quae cuꝫ longe ſpecioſa
eſſet: amator domum ſubito aduxit. ſed cum in cubi
culo ſimul ſederent: Venus experiri cupiens: ſi mu
tata faciem mutaſſet et mores: in medium conſtituit
murẽ: quem cum illa proſpexit: oblita formae et amo
ris ſui: murem ut caperet: perſecuta eſt: qua ſuper re
Venus indignata: denuo eã in priorem catae formam
mutauit. Fabula ſignificat. quod homo neqꝫ licet
perſonam mutet: mores tamen retinet eoſdem.

De Sene Mortem uocante.

Enex quidam lignoꝝ faſcem ſuper humeros
f ex nemore portãs cũ longa uia deffeſus eſſet:
faſce humi depoſito mortẽ uocauit. ecce mors
aduenit: cauſamqꝫ rogat quamobrem ſe uocauerit:
tunc ſenex: ut hunc lignorum faſcem ſuper humeros
mihi íponeres ait. Fabula ſignificat. quod quiſqs
uitae cupidior eſt: licet milibus ſubiciatur periculis
mortem tamen ſemper deuitat.

De Muliere et Medico.

m Vlier anus cũ ophthalmiã pateret: medicũ ad
ſe curãdũ accerſit certũ pretium ſibi dare pro
mittens: ſi eo morbo curaretur: ſi uero nõ liberaret:
nihil ei debere pacta eſt. Medicus uero: quotiens illã

ibat curatum: totiens quippiam e domo clam exportabat. Mulier igitur ophthalmia curata: cum nihil suarum rerum domi esse prospiceret: medico mercedem pactam petenti soluere denegat. quamobrem uocata in iudicium: pactum quidem non denegat: sed se curatam ophthalmia esse id uero pernegat aiens cum ceca eram domum multa suppellectile refectam uidebam: nunc cum uideo ut medicus ait nihil rerum domi esse perspicio: Fabula significat. quod homines auaritiae dediti sibimet saepius contradicunt.

De Agricola et Canibus.

a Agricola quadam magnitudine hyemis in suburbanis se locauit. sed cum alimonia sibi deficeret: capris et ouibus primum uesci coepit. cuius uero indies magis seuiret hyems: bobus quoque nec pepercit: quod facinus cum animaduertunt canes: inuicem uerba faciunt. Quid hic stamus inquiunt: cur morte nobis incumbente nō fugimus? putamus ne eū nobis parcere uitam: qui alimonie gratia boues iugulauit. Fabula significat. quod eos fugere debemus qui in carissimos crudeliter se ferunt.

De Agricola et Filijs.

a Agricola quidā q̄plures habuit filios ꝑtinua seditione discordes: ac eius admonitiones ꝑpetuo negligentes. Cum forte una domi omnes sederent: iussit pater uirgaq; fascem coram deportari atq; natos coepit hortari: ut integrum fascē disrumperent. Cū

igitur fascem cum totis uiribus frangere nō possent: genitor praecipit ut soluto fasce singulatim frāgeret uirgas cum quisq; facile hoc perficeret. tunc facto silentio pater ait eis: si quando animis idem sentieris nati mihi carissimi: nec ab inimicis superari poteritis sed si inter uos seditiones seruabitis: qui uolet: is facile uos perdet. Fabula significat. quod fortior est unio: q̄z seditio non est imbecillis.

De Muliere et Gallina.

Idua quaedā mulier gallinā habuit: quae die
u quolibet pariebat ouū. putauit Mulier more
ingenij humani quod situs habendi semp sol
licitat: gallinam illaz die bis parituraz si plus spelte traderet ei solito. At gallina pluri alimonia piguior facta: id unum desijt parere ouū. Sic mulier ex quo maius lucrū quaeritabt: id ceca augendi cupiditate amisit. Fabula significat. quod plurimū cupiditate rerum praesens quandoq; deperditur questus.

De Homine a Cane morso.

Omo qdā: cū eū canis momordisset: sūmo cū
b studio scisitabat: a quo sanari posset. qdā si
bi obuiā factus atq; ō medico rogatus ait: si uis amice fieri sanus: nō est tibi opus medico. Naz si canis q te momordit: a uulnere lingua sanguiné terget: ista cura nihil potius reperiri potest. Alter arridēs uenustissime inquit: si huiusce modi utor remedio i diē magis ac magis a canibus mordebor. Fabula

ſignificat. quod ab hominibus neq; incõmoda pro cõ modis: et mala pro beneficijs retribui ſolent.

De duobus amicis et urſa.

Mici duo dũ rus uiarẽt: urſa eis obuiã occur
a rit: qua ꝓſpecta alter eoꝝ territus: ut ſe ſal
uaret: ꝓtinuo arboré aſcendit. alter cũ urſae uiribus poſſe obſiſtere dubitaret: uti mortuus humi ia cuit reſupinus retinẽs flatũ atq; anhelitũ. cũ nec ore baud naſo reſpiraret: urſa euꝫ exanimatũ exiſtimans abijt. dicũt eniꝫ a cadauere urſas omnio ſe abſtinere. Alter deinde ex arboꝛe deſcendẽs: qd in aure ſibi dixe rit urſa: ſocĩ rogauit. Ille urbano ſermone reſpõdit. admonitus ſum ab urſa: ut cũ huiuſmodi amicis non proficiſcar amplius. Fabula ſignificat. quod eorũ amicicia colenda non eſt: qui cũ eſt opus: amicis ſub ſidia denegant.

De adoleſcentibus duobus et coquo.

Doleſcentuli duo aeqs ſumptibus caꝛnes coe
a merũt: et curatũ coquo tradiderũt. obiter co quus duꝫ alijs uacat negotijs: alter iuuenuꝫ carnes eas clanculũ accepit: ac ſocio tradidit. coquo deĩde carnes queri tãti qui acceperat: ſe baud habere iurat. Qui uero habebat ſe nõ accepiſſe iurabat. co quus ꝑcepto iuuenũ dolo ait. Etſi falloꝛ eqdẽ a uobis per quẽ uero iuratis: res iſta non latebit deum. Fa bula ſignificat. nullum ſcelus poſſe latere deum.

De duobus inimicis.

Vo qdã gladiatorio aío int̃ ſe inimicicią ha
d bẽtes una in naui nauigabãt: et cũ alter eodẽ
in loco ſtare cũ altero non pateret̃: unus in
puppi alter in prora conſedit. orta autẽ tempeſtate:
cũ nauis piclitaret̃: qui in proza ſedebat rogat nauis
gubnatorẽ: quae pars nauis ſubmezgi prius deberet.
et cũ gubernator pnppiz dixiſſet: ait ille: Mors mihi
modo moleſta minime eſt: ſi inimicum meum prius
mori proſpicio. Fabula ſignificat. quod inimicus:
ut inimicũ perdat: ſeipſum perdere ſaepius eligit.

De calamo et oliua.

Vaenã eſſet fortior durior et magis reſiſtens:
q cãna et oliua inuicẽ ꝓtendebãt. oliua calamo
humilitatem obiciebat: eo quod uentis facile
cederet. Huic dicto unũ harundo haud reddidit uer-
bum. Paulo poſt turbine uehementi haſpizans radici
tus euulſit oliuaz: totis uiribus ſibi obſiſtentẽ. At cã
na flatibus ſe inclinãs ſalutẽ facile eſt aſſecuta. Fa
bula ſignificat: quod potẽtioribus ſine controuerſia
mos eſt in tempore gerendus.

De Vitula et Boue.

Itula cũ bouẽ azãtẽ pſpicezet: illũ ꝓae ſe quae
u nihil agebat ꝓtẽpſit. ſed cũ imolatiõis affuit
dies bos qdẽ miſſus: uitula uero ut imolaret̃
retẽta eſt. quã rez bos cũ ꝓſpicat̃: ſurridẽs ait: bous
uitula ideo nõ laborabas: ut imolareris. Fabula ſi
gnificat. quod ocioſis et nihil agẽtibus picula quoqz

eminent.

De Puero et fortuna.

c Vm puer qdaꝫ iuxta puteū dormiret: fortūa illuc accedens illuꝫ excitauit inquiēs: ſurge et hinc ocius abi: quippe in puteū ſi caderes: non tuam inſcitiaꝫ: ſed me fortunā omnes accuſarēt. Fabula ſignificat. quod frequens pericula culpa noſtra incurrimus. deinde abſre fortunam accuſamus.

De Muribus et Cato.

d Omo quapiā quod perplures foꝛēt mures: catus praeſentiens: illuc acceſit: atqꝫ nūc unū nūc aliū capiens: complures interimendo comedit. Veꝝ mures cuꝫ ſe in diem conſumi percipeꝛēt: ad unum coacti inquiūt ſecū. de caetero inferius non eſſe deſcendenduꝫ: ſi nolumus perditū iri omnes. ſed hic ſuperius manēdum: quo catus aſcendere nō pōt. At catus conſilio murū precepto ſimulās ſe mortuum eſſe: poſterioribus pedibus ſe ad palū ſuſpendit. qui fixus parieti erat. e muribus quiſpiaꝫ deorſum acute proſpiciēs ut catuꝫ eſſe cognouit: haud infacete ait. heus amice et ſi te follez eſſe certo ſcirem: deorſum minime deſcenderē. Fabula ſignificat. quod uir prudens ſemel ſi fallit̄: fictis et ſimulatis hominibus nō amplius fidit.

De Simia et Vulpe.

a Pud brutoꝫ aialiū ꝓciliū: ſimia ita appoſite ſaltauit ꝙ oīum fere ꝓſenſu rex ſtatiꝫ fuit creatus.

At uulpes inuidens ei / ubi uiderat carnes laqueo in fouea ſitas : illuc Simiaꝫ ut duxit : inqt ad eā : hic the ſaurus abſconditus eſt : qui ex lege ſpectat ad regem. q̄re cum tuus ex lege ſit : tute ipſe capias illum, ſimia uulpis ſuaſu illuc temere accedēs : ut ſe captā laqueo ſenſit. uulpeꝫ acriter accuſat : quae dolo ſe deceperat. Ei uulpes haud illepide ait. heu ſtulta : quae cum fortuna te extuliſſet : dominari caeteris iaꝫ te putabas dignam. Fabula ſignificat : quod qui temere quippiā aggreditur : temere in aduerſa incidit ac uulgo ridiculus fit.

De Ceruo et Leone.

c Eruus uehementi ſiti cū uexaretᷣ : ad fontē ꝓficiſciᷣ : dumqꝫ potat : ſuā in aqua ꝓſpiciēs umbrā ualde letatus eſt magnitudine cornuū ac ramoſitate. deinde pedes et crura ꝓſpiciēs nimiuꝫ triſtatus eſt. Haec dū aīo uertit : ecce leo apparet : ac ceruū ꝓſequiᷣ. at ceruus fugā arripies leonē ꝑ cāpos longe anteibat. Dicunt enim ceruoꝝ uires conſiſtere in pedibus / at leonis in animo ſtare robur. Quocirca igiᷣ leo per campos ſecutus eſt ceruum / eum aſſequi non potuit. Caſu uero contigit ceruū nemus intrare ubi cornibus ad ramos implicitis / cum fugere nō poſſet a leone captus cū ſe morituꝫ uideret. heu me miſeꝫ inqt cornibus gauiſus / ipſis cornibus pereo. Fabula ſignificat. quod quae putamus nobis profutura ea nobis ſaepius obſunt.

De Agricola et Pelargo.

a Gricola laqueos in agro tetẽdit: ut grues: ꝛ anſeres uenaret: q ſata ſua ꝓtinue depaſcebãt. at ſimul cũ illis uenatus eſt pelargũ: qui pede tẽtus: rogat agricolã: ut eũ ſoluat: miſſuꝛꝙ faciat cũ nõ ſit gꝛus: nec ſpe ãſer: ſed pelaꝛgus auiũ piiſſimus: qui parẽtibus ſemp deſeruit: nec illos in ſenecta deſerat unq̃. ei agricola ſurridẽs ait: quae dicis haud me fugiũt. naꝛ q ſis: ꝓbe teneo. ſed bis ſimul captus cũ ſis: bis quoq; ſimul eſt moꝛiẽduꝛ. Fabula ſignificat. quod qui cũ improbis quopiã deprahendit cri mine pari pena plectitur cum illis.

De Agno et Lupo.

a Gnus in domo bene clauſa exiſtẽs / cũ lupũ ad ſe uenientẽ perſpicit / illum comitijs / et maledictis perſequit / At lupus inqt ei. non tu / ſed locus in acceſſabilis / mihi couitia dicit. Fabula ſignificat. quod locus et tꝑus faciũt timidos ꝑſepe audaces.

De Ioue et Coruo.

i Vpiter uolatilibus regẽ creare uolẽs / diẽ ꝓclij auibus idixit / ut q ſpecioſioꝛ eſſet / rex ſibi ꝓſtitueret. quã rẽ praeſentiẽs coruus / ac ſue deforꝛitatis ꝓſcius / poẽnis alioꝝ hincide collectis ſe decoꝛauit ac ſpecioſiſſimũ õniũ ſe reddidit. Adeſt dies praefinitus. uenĩũt ad cõciliũ aues. Iupiter coruũ obpulchritudinem cum regem auibus creare uellet: id aues indigne ferentes: quaeq; ſuas a coruo extrabũt

poenas. At coruus alienis poennis cū esset exutus: coruus ut erat: demū remansit. Fabula significat quod q rebus pēdet alienis: illis amissis qsnā ipse sit: cuiqz liquido patet.

De Tubicine quodam.

Vubicen qdam tubae sonitu pugnatū ciebat exercitū. Ab hostibus deinde p insidias captus: miseranda uoce clamabat. Ne abere ac frustra occidere me uelitis. Ego qdem nō pugno: nec praeter tubaz. quippiaz aliud possideo. Qui eū uinctū ducebāt huiusmodi uerba cōtra reddiderūt. Hāc ob rez morte dignioz es iudicandus: quod cū hostibus manū conferre deuitans: alios sonitu ad pugnaz horaris. Fabula significat quod grauiori poena sunt iudicandi: q cū ipsi iniuriam non agant: alios ad iniuriam agendum impellunt.

t

De Fabro et Cane.

Aber qdam catulum habebat: qui dum ipse ferz cuderet: continue dormiebat. cum uero manducabat: canis statim surgebat: et quae sub mensa erant deiecta ceu ossa et alia huiusmodi: sine mora corrodebat quam rem animaduertens faber ait ad canem. heus miser qd faciā nescio. q dū ferz cudo: continue dormis et segnitia teneris. Rursus cū dētes moueo /statiz surgis /et cauda mihi applaudes. Fabula significat. quod secordes et somnolenti. qui ex aliorum uiuūt laboribus / graui censura sunt coercendi.

f

De Mula quadam

Vla quaedā nimio ordeo pinguis effecta : ni
m mia pinguedine lasciuiebat : secū inquiēs. pa
ter mihi equus fuit : qui cursu celerrimus erat et ego ei per oia sum similis. paꝛ post contigit : quod oportuit mulam quantū potuit currere : sed cū cursu cessauit heu me miseꝛaꝛ inqt : quae equi filiā me esse putabā. At nūc memini Asinū mihi patrē fuisse. Fabula significat. quod stulti ī ꝓsperis seipsos dediscūt/ sꝛ in aduersis sues ꝓsaepe recognoscūt errores.

De thunnuo et delphino.

Hunnus cū euꝛ delphinus persequereꝫ / ma
t gno elatus impetu ac stridoꝛe/a uehemēti flu
ctu in insulam deferꝫ /eundemqꝛ in scopulū a fluctu eo dem delphinus dū se putat capere thunnū /ipse quoqꝛ deferꝫ /thunnus conuersus cū delphinū expirantem animam perspicit secū ipse ait. mors mihi molesta ad modum non est / ex quo mortis auctorem mori simul mecū perspicio. Fabula significat. quod quis aduerꝛsa leuius fert /cū aduersitatum auctores eadem aduersitate opprimi perspiciunt.

De medico quodam.

Edicus qdam cū quem curaret egrotū cū mo
m ri contigerit efferētibus funus aiebat. uir iste si se uino abstinuisset /et christerijs usus fuisset /eū mori nō contigisset. ex bis q aderāt qspiā medico haud infacete ait. heus medice ista ꝓsilia cū ꝓdesse

quibant / dicenda fuerunt / non nunc cum nihil ualeant prodesse. Fabula significat. quod ubi haud prodest consilium id eo tempore dare : est sane amicum deludere.

De Aucupe.

a Vceps aucupatū calamis uiscoq; tetendit : et cū Turdū canere arboris desup ramū aspexit ut eū caperet : calamos erexit. at interābulandum pede altero uiperā calcauit : morsusq; ab ea : cū iamiaq; ob uenenū se deficere persensit : heu me miseꝛ ingemuit : qui duꝛ alīū capere festino : alter ad mortē me est aucupatus. Fabula significat. quod quae cō tra alios facere nitimur ea psaepe ab alio ipī patimur.

De Castore.

c Astoꝛ est animal quadrupes : q in paludibus se nutrit eius testes uarijs medelis utiles esse dicūt. Itaq; cū qspiā eū sequit suae persecutionis causam non ignorās : ac pedū uelocitati fidēs : quantū potest fugit : usq; quo ad locū ne uideat : saluus deueniat : atq; ibi testes excidens : in uenatores cū sibi appropinquāt : ꝓicit. et isto pacto a uenatoribus se eripit. Fabula significat. quod sapiens ut a periculis se eripiat : nihil intemptatum deserit.

De Puero oues pascente.

p Ver qdam cum oues eminentiori in loco depasceret sepius clamabat. beus o a lupis mihi succurrite. Q ui circū adeꝛāt cultoꝛes agroꝛ

cultum omittentes ac illi occurrētes/atq; nihil esse cō
peritēs ad opera sua redeunt. Cum pluries puer id
ioci causa fecisset/ecce cū lupus pro certo adesset/puer
ut sibi succurratur serio clamat. Agricolae id uerum
non esse putantes/cū minime occurrerent/lupus oues
facile perdidit. Fabula significat quod q cognosci
tur mentiri: ei ueritas postea non creditur.

De Coruo et Vulpe.

c Coruus cum carnium frustrum rapuisset arbo
rem quendā supersedit. Vulpes eū suspiciēs:
atq; carnes sibi cupiens: illum arte aggredi
tur. Stans igitur sub arbore: Coruū laudare occipit
aiens: o q̄ magna auis est haec: q̄ speciosa: q̄ uena
trix: q̄ formosa: hanc decuit esse auium regem. Nam
omnia regia super alias sibi sunt aues: si modo uocē
haberet: his laudibus coruus inflatus et dici mutus
haud ualens pati ulterius: dum magna uoce crociat
carnes humi decidunt. illas cum uulpes rapuisset: cō
uersa inquit ad Coruum. heus Corue omnia decora
tenes: modo mente haud careres. Fabula signifi-
cat. quod qui adulatoribus nimium credunt: hi quae
non putant: in aduersa saepius incidunt.

De Cane et Lupo.

c Canis cū ante aulā dormiret: lupus supueniēs
eū statim cepit: et cū ipsū occidere uellet: canis
ne eū occideret rogauit. Inqēs. here mi Lupe
nūc me occidere noli. nā ut uides: tenuis sum: gracilis

ul

et macilẽtus. Sed herus meus nuptias in proximo facturus est: ubi si parum me expectas: ego opipere mã ducãs: atq; pinguior factus: ero tibi utilior. Lupus bis uerbis fidẽ habẽs: Canem dimisit. paucos post dies Lupus accedens: cũ Canem domi dormientem repperit: stans ante aulã Canẽ rogat: ut sibi ꝑmissa praestet. ei Canis haud iustice inquit. heus Lupe. si ante aulã de caetero me reperis: haud amplius nuptias expectes. Fabula significat. quod sapiens cũ periculum uitat: ab illo postea continuo cauet.

De Coruo egrotante.

c Oruus cũ egrotaret matrẽ rogauit: ut sua ꝑ sanitate deos precaret inqẽs/mater noli plorare. sed deos potius ꝑcare/ut sanitatẽ mihi restituãt. ei matꝫ scite respõdit/ quẽ deoꝝ tibi fore ꝑpitiũ putas: cũ nullus sit e cuius aris facta nõ rapueris. Fabula significat. quod qui in prosperitate quemuis offendit: in aduersis amicum sibi reperit neminem.

De Cane carnes portante.

c Anis ore ferens carnes: ac flumen transiẽs cuꝫ sub aqua umbrã prospexit: putauit aliuꝫ esse canẽ qui plus carniũ deferret. Itaq; quas ipse ferebat/eas carnes sub aquis ire dimisit/et ut umbram caperet/se mouit. sed carnes et umbram/ quae sane nihil erant/ simul perdidit. Fabula significat quod cupiditate plus semper habendi/quae tenemus: ac saepenumero perdimus.

De Leone et Rana.

Eo cum Ranam magniloquacem audiret: putans aliquod magnum animal esse: se retrouertit: parumq; stans Ranam e stagno exeuntez uidet: quam indignabūdus statim pedibus calcauit: aiens nullū amplius ut te perspiciat animal clomoze mouebis. Fabula significat. quod apud uerbosos: praeter linguam nihil reperitur.

De Leone sene.

Eo cū senuisset: nec uictum sibi querere posset: uiam machinatus est/qui alimenta haud sibi desinit. Ingressus igitur speluncam/grauiter egrotare iacens simulabat. Animalia illū uere egrotare putātia/uisitandi gratia ad eū accedebant/ quae leo capiēs singulatim manducabat. cum multa animalia iā occidisset uulpes leonis cognita arte/ aditum spelūcae accedēs/leonem quo ualeat pacto/ exterius stās rogat. ei leo blāde respondēs ait/uulpes filia cur nō intro ingrederis ad me? Ei uulpes nō illepide ait quoniā here mi animaliū ingrediētiū perplura equidē uestigia cerno/sed egredientiū uestigia nulla. Fabula significat. quod homo prudens/ quia picula eminentia prouidet/illa facile deuitat.

De Leone et Tauro.

Eo ingentē taurū per insidias sequēs cū ppe accessit/eū uocauit ad cenā inqēs amice ouez occidi/hodie mecū si placet cenabis. Taurus Leoni

morem gerens: ut discubuerunt: cum multos lebetes: necnon magnos et plures obeliscos paratos conspiceret: et ouem ibi nullam adesse: e uestigio abiit: quē leo abeuntē perspiciēs: cur abiret rogauit. ei taurus haud inurbane respondit. non de nihilo equidē abeo cum īstrumenta non ad ouem: sed ad taurum coquendum uideam esse parata. Fabula significat: quod homines prudentes minime latent improborū artes.

De Leone Asino et Vulpe.

Eo/Asinus/et Vulpes conflata inter se societate: uenatū exeunt. cūq; multē praedā cepissent: Leo Asino mandat/ut praedam diuidat. Asinus cum eam in tres partes aequales esset partitus. optionem capiendi sociis dedit: quam partionem Leo indigne ferens: ac dentibus frendens: a diuisione deposuit eū: mādauitq; Vulpi: ut praedam ipsa partiretur. At Vulpes illas tres partes in unum colligens: ac praede nihil sibi seorsum relinquens: Leoni omnia tradidit. Tunc Leo Vulpi ait/quis te partiri edocuit. inquit ex tempore Vulpes: Asini pi culū id me facere īstruxit. Fabula significat. quod aliorū pericula homines faciunt cautiores.

De Leone cuiusdam Rustici filiam amante.

Eo cuiusdā rustici filiā amabat/illaq; cū habere cuperet/patrē uirginis rogauit. ut sibi nubere ipaq; assētiret. ei rusticus ait. nullo pacto modo se assē suq; qđ filia bestiae nubat. cū illū leo torue aspiceret:

ac dentibus frenderet: rusticus mutato consilio ait: se cupere ei filiam nubere: modo dentes et ungulas prius cedat: euellatq; : quoniam uirgo illis rebus lõge terretur. Leo id postq; prae nimio amore fecit: rusticũ adiens: filiã sibi dari postulat. At rusticus leo né cũ ungulis et dentibus perspicit inerté: arrepto fuste illuq; frequés pulsando persequitur. Fabula significat. quod qui inimicis se cõmittit: de facili perit.

De Leena et Vulpe.

Leena cum a Vulpe saepius exprobaretur: quod quolibet partu unum duntaxat pareret catulum: ait. unum sane: at pol leonem. Fabula significat. quod pulchritudo haud inopia rerum: sed in uirtute consistit.

De Lupo et Grue.

Vpus in gutture osse retẽto: cũ lõge cruciaret Grui prætiũ obtulit/si illud e gutture extraheret. Grus rostro cũ os e gutture extraxit/prætiũ sibi ꝓmissũ expostulat. Ei Lupus subridés simulq; dẽtes acuẽs ait/satis prætij tibi esse debet: qõ ex lupi ore caput sine lesiõe eduxeris. Fabula significat. quod apud improbos gratitudo nõ pariua habet: si pro obsequio quis detrimentum non recipit.

De Lupo et Agno.

Vpus cum agnum inuenisset errantem eum nõ cepit fortissima manu/sed causaq; quesiuit qua iure uel iniuria eũ comederet. igit agno

uerba huiuſmodi fecit. tu mihi abunde iādiu intuliſti iniurias. Agnus gemendo ait: quo modo id fieri potuit: cum nuperrime uenerim ad lucem. Lupus denuo ait. agrum mihi paſcendo deuaſtaſti. Agnus inquit ei: cum dentibus etiam careā: id facere nequi. Lupus rurſum ait. Ex meo quoque fonte bibiſti. ei inquit agnus: quo pacto id fieri potuit: cum aquam ex etate nondū biberim: ſed lac matris cibus et potus adhuc mihi ſit. Lupus demum ira concitus ait: licet tua ſoluere nequeam argumenta: cenare tamen opipere intendo. agnumq; cepit: ac illum manducauit. Fabula ſignificat. quod apud improbos ratio et ueritas locum haud habent.

De duobus Gallis intra ſe certantibus.

d Vo Galli intra ſe ruri certabāt/ q gallinarū prior dux erat/ cuj ab altero ſuperatus eſſet/ prae uerecōdia ſe abſcōdit. altj uero uictoria elatus domus tectum ſtatim ſuperuolans/ uehementi alarum plauſu cantuq; ſignificat ſe riualem ſuū pugnando ſuperaſſe et de aduerſario ferre trophēū. dū haec et huiuſmodi iactabundus uoce crocitat/ ecce aq la cibi in daga/ ex alto deuolans/ Gallum unguibus rapit/ ac pullis ſuis in alimoniam contulit. quā rej q uictus fuerat Gallus proſpiciens/ ceu ex hoſte trium phans/ in publicum uenit/ ac ſolus gallinis libere potitur. Fabula ſignificat. quod qui proſperis nimiū fidit in aduerſa ſaepius praeceps incidit.

De Vate quodam.

Oro urbis medio quidaz uates: cuius sortem
f aperiebat futurā: quāobrem magna hominū
frequentia stipatus: dum uni et alteri suam
aperit sortem: ei nuntiatur: res suas furtim domo esse
ablatas: quo audito domum curriculo dū abit: quidā
ei obuiam factus: ridicule ait. cum alios quid esset fu
turum monebas: qui tuae sortis nescius fuisti? Fa
bula significat. quod homines neqz corrigunt alios:
et sua crimina scire se negligunt.

De Formica et Columba.

Ormica siti in fontē descēdit: ubi dū bibere
f uult in aquā cecidit. Colūba quaedā arboré
fonti eminentem superscdens: cū formicam
aquis obrui conspiceret: ramulū ex arbore rostro cō
tinuo frangit: ac sine mora deiicit in fontem ad quez
formica se applicans: ex aquis in tutū se recepit. Obi
ter auceps quidam aduenit/et ut Columbam uenet/
calamos erigit. formica id percipiens/pedem alterū
momordit aucupi. eo dolore auceps pcitus/ calamos
demittit/quoz strepitu Columba territa/ex arbore au
fugiens/uitae periculum euasit. Fabula significat
quod cum bruta in bñficos grata sint/eo magis esse
debent/qui participes sunt rationis.

De Vitulo et Cerua.

u Itulus Ceruae aliquādo ait/ cū magnitudie
sis maior canibus/ et pedum celeritate cursu

uelocior: et ad pugnam longe cornibus munitior: cuius rei gratia mater/tantopere canes reformidas? ei cerua inquit surridens/quoniam fili/licet quae dicis/omnia possideam canum latratum ferre non possum/sed prae timore fugam statim arripio. Fabula significat.qō qui natura timidi sunt. eos ut audeant/ nulla ualet hortatio.

De Ape et Ioue.

a Pes quae Caerae mater existit/quodā accedens/ut dijs sacra faceret: Ioui domū obtulit mellis. qua oblatione Iupiter letus/ iussit sibi cōcedi quicquid ipsa precaret. Apes igit rogās ait: Illustrissime deus deorum/ancillae tuae concede re uelis/ut quicūq ad alueare pro rapiendo melle ac cesserit: is simulac pupugero euz continuo moriatur. Qua rogatione Iupiter diu ambiguus/quoniam genus mortalium longe amabat/ demum Api ait. satis sit tibi: quod quicūq alueare pro rapiendo melle accesserit: si eum pupugeris et in punctura stimulū demi seris/continuo ipsa moriatur. tibiq uita sit ipse stimulus. Fabula significat. quod inimicis quādoq malaprecamur/quae in nos saepius uertuntur.

De Musca.

m Vsca quae ī olā carniū deciderat/cū se ī brodio suffocari sensit/secū ipsa ait. ecce tantū bibi tātū comedi/tātū me laui/quod iure satura mori possuz. Fabula significat. quod prudentis est/ id potēti aio

ferre: quod uitari minime poteſt.

De Adoleſcente quodam et hyrundine.

a Doleſcens luxurioſus cū bona patris ꝑſum pſiſſet/ſolaqꝫ ueſtis ei remanſiſſet/ uiſa ante tempus hyrrundine aeſtatem iā adeſſe exiſti mans/ipſam quoqꝫ uendidit ueſtez. ſed hyeme denuo orta/cum immēſo cruciaretur frigore/ uiſa rurſuꝫ hyrūdine/quae ꝛ ipſa frigore obibat: ait o peſſima auis: quae me et te pariter perdidiſti. Fabula ſignificat. quod quae ſuo tēpore nō fiunt/ea diu ſtare nequeūt.

De Egroto et Medico.

e Ger a Medico rogatus/quo pacto ſe habuiſ ſet/pluſq̄ꝫ eſſet opus ſe ſuadeſſe reſpōdit. id bonū fuiſſe/medicus ait. Secūdo rogatus ab eodē: quomodo ſe haberet: inqt egrotus: uehemēti frigore fuiſſe cōꝓraehenſum. id ad ſalutē fore: medicus quoqꝫ ait. Tertio ab eodē rogatus quo pacto ſe habuiſſet/inquit egrotus/cum difficultate digerere potuiſſe. Rurſuꝫ medicus ait/id ad ſalutē optimū fuiſſe. Deinde ex domeſticis cū quidā egrotuꝫ interrogaret quomodo ualeret/illi eger ait. ſigna ad ſalutē ut medicus ait/ꝑplura et optima ſunt/illis tamen diſpo ſignis. Fabula ſignificat. quod qui ad uoluptatem loquuntur illis aures ꝓraeſtare quis non debet.

De Lignatore quodam.

l Ignator quidam dum iuxta flumen deo Mercurio dicatum ligna caederet/ ſecuris caſu

decidit in flumen. multo igit moerore cõpraehẽsus: iusta fluminis ripã gemẽs consedebat. Mercurius misericordia motus lignario apparuit: suiq; fletus causam rogauit. quã simulac dedicit: securiz aureã deferẽs: utrũ quã pdiderat: illa esset rogauit. at eã pauperem suam esse negauit. Secundo Mercurius alteram detulit argenteam: quam cũ pauper ille suam quoq; esse denegaret: Postremo Mercurius ligneam iustulit. illã suam esse cũ pauper assentiret: Mercurius cognoscẽs illum esse hominem uez: iustumq;: omnes sibi dono dedit. Accedens igitur ad socios lignarius quod sibi acciderat: aperit. Vnus ex socijs id experiri uolẽs: cum ad flumen accessisset: securim in aquam deiecit. deinde flens in ripa consedit. cuius Mercurius fletus causam doctus: securim auream afferens: si quam pdiderat illa esset: rogauit. quam cũ suaz esse assereret: Mercurius cognita eius impudentia ac mẽdacio nec auream: nec suam quoq; tradidit. Fabula significat. quod quãto deus propitio⁹ est probis: eo improbis existit infestio⁹.

De Asino et Ioue.

a Sinus olitori cuidaz seruiẽs: cũ multũ comederet: et paz laboraret: Iouem exorauit: ut aliũ dominũ sibi mutaret. Itaq; Iupiter mandat: ut figulo ueneat apud quẽ Asinus cũ labo⁹aret: in deportãdo lutũ. lateres. tegulas. et huiusmodi: Secũdo Ioue precat: ut alio deseruiat domio. Iupiz itez

mandat: ut coriario uenundet. cui asinus multo / cū labore et pauco cibo seruiens / heu me miseꝝ cum gemitu ait. qui dominos omittens meliores ad deteriorem perueni. apud quem ut uideo / corium meum etiam post mortē cruciabit. Fabula significat quod prio res dominos tunc serui desiderant, cum deteriores experiunt.

De leporibus et ranis.

l Epores in unū simul conuenerunt: ubi cū de miseria ipsoꝝ inata dolerent: gemerent ue: quod uita eis q̄ꝫ caeteris animalibus data esset miserioꝛ quoniā homines aquilae et canes: ad mortē eos usq̄ꝫ psequerent decernūt: melius sibi fore semel mori: q̄ꝫ inuita taꝫ misera diutius pmanere. hoc certo ꝓsilio: ut se in stagnū praecipitēt: dū ociusꝫ tēdūt: rane quae super stagni ripa astabant: ut strepitū audiūt: in stagnū desiliūt: seqꝫ aquis submergūt: quaꝫ reꝫ q lepus praeibat cū ꝓspicat: reliqs ait. state. naꝫ nobis sententia mutāda est. Quippe ut liqdo uidetis animalia: q̄ꝫ nos: magis timida reperiunt. Fabula significat. quod cū miser miseriorē aspicit: suā equius miseriam fert.

De Asino et Equo.

a Sinus cū equū alimonia ꝛ ocio diligēti cuꝛa abū dare perspiceret / eum longe beatū esse cōmendabat. seqꝫ nimium infelicem dicebat. qui cum multum laboraret / ad saturitatem de paleis haud haberet.

At cū tempus belli aduenit Miles armatus equū ascē dit. ac cū medios decurrit in hostes: equus mucrone percussus cadit humi prostratus. quē asinus ꝓspiciēs ingemuit. eiusqꝫ misertus: sui animi sententiā muta uit. Fabula significat. quod cū pauptate quae maꝫ est quietis quis ꝓuenire debet: potius q̄ꝫ locupletiori-bus inuidere.

De Asino et Lupo.

a Sinus qdam pede altero sentē calcauit: clau duſqꝫ factus cū lupū ad se uenientem ꝓspice-ret nec fugere posset miserabili uoce inqt. be us lupe demorior eqdem e dolore: sed ex quo opus est ut tibi et cornis futurus siꝫ cibus: obsecro q̄tenus tua benignitate sentē e pede uelis extrabere: ut mūere tuo extremū sine dolore obeam diem. Duꝫ sentem denti-bus lupus euellit Asinus eū calce pcussit. Lupus deī de naso frōte ac dētibus peꝛfractis heu me miseꝛ excla mat: iure boc patioꝛ deplorādo reiterat: qui cū essem coquus medicus esse uolui. Fabula significat. quod quam quisqꝫ nouit ea se exerceat arte.

De Muliere et gallina.

m Vlier quedā gallinā habebat quae aurea ꝓtinuo ouā pariebat. putās igit̄ totam intus aureā esse illaꝫ occidit. Sed cū alijs gallinis esse simile repperit: ubi diues fore putauit: quē primo questū habebat eū plus habendi cupiditate amisit. Fabula significat. quod plus habēdi cupiditate id saepe perdimus quod

habemus in manibus lucrum.

De Rana et Vulpe.

r Rana palude exiſtés: caeteris aialibus clamãdo cũ ꝓfiteret ſe medicã eſſe: farmacoꝝqꝫ peritã: ei uulpes uenuſtiſſime ait. qui alios curaueris: cũ clau dicanté curare te neſcias. Fabula ſignificat. quod alios docere qs non poteſt id: quod haud didicerit.

De Serpente et agricola.

f Erpés ante agricolae cuiuſdaꝫ domũ latebrã bñs: cũ ab agricolae filio eſſet pcuſſus: tam acriꝰ ipꝫ momoꝛdit: quod morſu ex illo puer repéte obijt. hac re cognita: magnus iter parétes ge mitus oritur: tũ pater moerore concitus accepta ſecu ri: ſerpenté ut occideret perſequit᷑ uibranſqꝫ ſecurim: ut ſerpenté pcuteret: extremũ caudae eius cecidit. de inde uolés pacé cũ ſerpéte conficere: acceptis farina. aqua. ſale et melle. ad reconciliandam inter ſe amici ciam uocat ſerpentem. ei ſerpens ſub petra latens: ſi bilando ait. fruſtra laboras bone uir: nam inter nos amicicia fore non poteſt. Quippe dum me ſine cau da aſpexero: et tu tui filij ſepulcbrũ: quieti animo eſſe neqbimus. Fabula ſignificat. quod dum iniuriaꝝ recens uel maxime extat memoria odia tolli minime queunt.

De gallina et uulpe.

u Vlpes gallinaꝝ teguriũ ígreſſa: cũ gallinã nido egrotãté aſpexit: eã rogauit: quomodo ualeret:

Cui gallina prompte respondit: meliuscule me habe rez: si hinc abires soroz. Fabula significat: quod inimicoz praesentia nimium est molesta.

De Viatore.

Iator qdaz cū multā uiaz uiasset: uotū Mercurio uouit: quod si qd reperiret: eius rei medium sibi offerret. Forte igit adinuenit perā amigdolis dactulisqz referctā. z cū putaret id esse argētuz perā capiens amigdolaz nucleos et cazneS dactuloz ipse comedit. Deinde templum Mercurij ingressus: atqz aram manibus tenens: uerbis ridiculis inquit ad eū. Votū Mercuri nūc psoluo tibi. Naz quas eqdem res adinueni: eaz tibi offero mediū ossa scilicet dactuloz: ac testas amigdolarum. Fabula significat. quod homines auaricia deorum efficit contempto res.

De Leone et Homine.

Eo et homo cū semel simul uiaz uiarent: ac interea uianduz se qsqz uerbis cōmendarent: ecce lapideae occurrūt columnae: in qbus erat incisum: quod homo suffocabat leonē: quā sculpturam homo leoni ostendens ait / hic uideri licet / quanto homines leonibus / ac feris oibus praestantioreS sunt / ac robustiores. Et leo prompte respondēs inqt. si apud leones essent / ceu apud homines / qui sculpere scirent plures a leonibus homines / q̄z ab hominibus leones suffocari scultos uideres. Fabula significat. quod

bomines iactabundi fingūt se feciſſe quae facere nūq̄ tentarunt.

De Vulpe quadam.

Vlpes cū racemos uuaq̄ plenos iā ac mature
u ſcētes ꝓſpiceret: cupida de illis manducare:
omnē uiā machinata eſt: qua illos cōpraebē
dere poſſet. ſed cū omnem uiā fruſtra tentaſſet: nec de
ſyderio ſuo ſatisfacere quiſſet: moeſticiā uertēs ī gau
diū ait. Racemi illi adhuc nimiū ſunt acerbi. Fabu
la ſignificat. quod prudentis eſt fingere ſe ea nolle:
quae conſequi non poſſe cognoſcit.

De Puero et Scorpione.

p Ver qdam ruri uenabat locuſtas: et cū ſcorpio
nem capere uellet: ſcorpio ſimplicitate eius co-
gnita: ait ei. beus puer: dege in pace ac manū abſtīe
ſi nō uis totus perire. Fabula ſignificat. quod q ad
utrāq̄ partē cogitat: is quae ſeq et quae uitare debeat
probe tenet.

De Venatore et Perdice.

Eenator qdam cū quā ceperat pdicē occidere
u uellet: pdix gemēs huiuſmodi uerba fecit ad
eū. beus pdicū auceps: ſi me miſſaq̄ feceris:
ac uitā donaueris alias perplures cōducā tibi pdices.
ei auceps appoſite reſpondit. nūc eo magis occidi di
gnam iudico: quod amicos per inſidias perdere polli
ceris. Fabula ſignificat. quod qui ſibi caros perde
re dolo quaerit: is praeceps in picula incidit.

De Lepore et Teſtudine.

Eſtudo cum eius pedes lepus derideret ſurri
t dés ingt ad eũ : ſi piculũ i curſu feceris: quod
q̃z tu uelocioꝛ ſiz : liqdo cognoſces. cui lepus
ait : te ꝓfecto fugit : qd mei ualeãt pedes. ſed iudicez
eligamus : q curſuz : et terminũ nobis diffiniat. Igit̃
eligunt uulpé brutoꝝ omniũ ſagaciſſimã : quae ut lo-
cum et curſus terminũ conſtituit : teſtudo omni ſegni
tie : ac negligẽtia ſemota : iter arripiés : haud qeuit :
donec ad terminũ puenit. lepus uero pedibus fidens :
ubi paululum quieuit : ſomno excitatus : quantũ pedes
ualuerũt : ad terminũ cucurrit. ibiq̃z cum teſtudinem
quieſcentem reperit: ſe cum rubore fatetuꝛ a teſtudine
ſuperatum. Fabula ſignificat quod ſtudio et diligẽ
tia : nõ corporis uiribus: res uel maxime conficiunt̃.

De Salice et Securi.

Ecuris cũ ſalicẽ caederet : ex ea ipſa cuneos
f fecit. q̃bus ſalicẽ facilius ſcinderet. quã rem
ꝓaeſentiens ſalix gemẽs eiulanſq̃z ait. nõ tã
tum de ſecuri quaeroꝛ: quae hominũ manibus me ſcin
dit : quãtũ decuneis : quae fiũt ex corpore meo. Fa
bula ſignificat. quod in aduerſis: nõ ueri amici ĩfeſtio
res amicis /q̃z inimici ſaepius ſe reddunt.

De Puero quodam fure.

p Ver qdã e ludo litteratorio/librũ ſocio claz aufe
rẽs /ſuae matri tradidit illũ /quẽ maꝫ cũ libenꝫ

accepiſſet: nec filiū caſtigaſſet: rurſus puer alij ueſtē clam abſtulit: atq; matri quoq; detulit: quam cū mater etiam libenter accepiſſet: puer caſtigatione carēs: cum plura in diem ac maiora creſcentibus annis furaretur: demum publice captus ceu futuri reus: p queſtores publice damnatus eſt morti. ſed cum ad locum iuſtitiae duceretur: eumq; mater gemendo ſequereť: impetrata uenia ut matri ad aurem unum loqui uerbū ualeret: ad eam conuerſus: atq; os auri matris adherens: uti quippiam ſecreto dicturus: aurez dentibus ſibi abſcidit. Mater uero prae dolore exclamās mala ſibi imprecatur. Tunc qui eum ducebant: cū ſuprā modum criminarentur: non ſolum furti: ſed quod taz impius fuerit in matrē. Ille abſq; rubore inqt ad eos. Nemini ueſtrum ſit mirum: quod aurem matris dentibus abſcidi. Ipſa eniz huius meç perditionis auctor et cauſa eſt. Quippe ſi me caſtigaſſet. cum ei libruz detuli quem ſocio e ſcholis primum clam abſtuli omiſſis prae timore uerberum furti: ad hoc in praeſentia genus turpiſſime mortis: nō peruenisſem. Fabula ſignificat. quod qui in delictō ab initio non caſtigať: facinoroſior in diem efficitur.

De Paſtore et Mari.

Paſtor qdā iuxta littus maris: pecudes paſcēs
p cū mare ipſuz ſemel placidū aſpiceret/ nauigā
di ſtudio captus/oues pro dactulis cōmutauit
qbus naui impoſitis/cum altum iā nauigaret/et orta

tẽpeſtate ſine ſpe ſalutis fluctuaret quae in naui ſunt/ ea omnia proiecit/atq; in portu uix ſe recepit. denuo cum oues paſceret/ac rurſus mare tamen tranquillu; uideret/ſuo conſocio ipſam maris tranquillitatem cõ mendanti ridicule ait/mare iterum dactulos cupit. Fabula ſignificat. quod uſus et peritia nos reddunt in periculis cautiores.

De Punica et malo arboribus.

p Vnica et malus arbores de pulchritudine cõtẽ debãt/ cũ diu inter ſe uarijs et acerbis cõtẽtio nibus certaſſent/rubus ex proximo ſaepe huiuſmodi contentiones accipiens: acceſſit ad eas: atq; inquit. Satis iam ſatis certatu; inter uos eſt: quieſcite admo dum et cõtentionibus finem imponite. Fabula ſignifi cat quod minores maiorũ lites ſaepenumero ꝓponũt.

De Talpa et Matre.

t Alpa cecũ natura animal eſt. Haec aliq̃ndo matri ait. Ingenté ſentio odoré. paꝝ poſt cu; ſu; ait. Excelſa; aſpicio fornacé. Tertio ité ait: Maleoꝝ ſonitus audio fabriles. Ei mater comiſ ait. Heus filia: tu uti percipio: non ſolũ oculis. ſed naſo et auribus orba exiſtis. Fabula ſignificat. qõ homines iactabundi: cum magna profitentur: tunc uel maxime in minimis redarguũtur.

De Veſpis Perdicibus et Agricola.

u Eſpae ſemel et Perdices ſiti cõcitae: cũ ſimul conueniſſent: ad Ruſticum quendã tendũt.

potum ab eo petentes : atq; pollicentes. quod ſibi pro aqua Largas referent gratias. Quippe perdices unicam ſibi eo federe promittunt : quod plenos uites producent racemos. Veſpae uero : ſe unicam circuendo cuſtodire : ac fures inde amouere large offerunt. Quibus agricola inquit. duos habeo boues: qui cū nihil promittant eandem hanc operam nihil minus praeſtant. Itaq; ſatius eſt mihi : illis q̄; uobis aquam exhibere. Fabula ſignificat non eſſe illis ſubuenīe dum : qui nauci et inutiles ſunt.

De Ioue.

c Vm Iupiter nuptias celebraret : cūcta aīalia ſibi munera obtulerunt : quaeq; pro uiribus ſuis. uerū enim Serpens roſaq; legit. illamq; ore tenens : Ioui obtulit. At Iupiter ut eum aſpexit : palam inquit. ab omnibus dona libenter equidem accipio. uerum a ſerpente id haud quaq̄; facio. Fabula ſignificat. quod improborum munera : non eſſe ſine dolis : quiuis prudens ſibi perſuadere debet

De Simia.

f Imiam duos catulos parere fertur quorum ad unum duntaxat afficitur et ex affectione illū diligentiſſime nutrit. Alterum uero odit : negligitq;. Contigit autem quod qui in delicijs babebatur : a Simia in ſomnis fuit ſuffocatus. q̄obrem qui neglectus erat : ad perfectaq; uſq; aetatē ceu matris delicijs: fuit educatus. Fabula ſignificat quod

hominum prudentiam fortuna proculdubio superat.

De Pulice.

Vlex cuz quendā morsu aliquādo stimulasset. captusqz rogaretur quisnam esset: qui membra: sibi depascereť ait se ex eo animaliū genere esse: quibus a natura datū esset: ut eo pacto uitā uiuant. nec euz occidere uelit: cum multum mali facere: ipse sibi nequeat. At homo ille surridens inquit ad eum. eo magis meis necaberis manibus: quoniā nec multuz: nec paruz absre quempiā ledere licet. Fabula significat quod malorum/licet paruz/uel multum delinquant misecreri haud oportet.

p

De Pulice et Homine.

Vlex suo solito more saltās/sup hoīs pede resedit. illumqz morsu acriter pupugit. qua punctione homo ille grauiter ꝑcitus publicē cepit ac unguibus obtundere uolnit. Sed pulex manibus exiliens mortez utiauit. Tuz homo exclamās ait. o Hercules maloruz extinctor: ecquid mihi in hunc oppzimendū praesens non fuisti. Fabula significat quod non in minimis: sed in magnis arduisqz rebus: a dijs auxilium quis implorarē debet.

p

De Formicis et Cicada.

Yemis erat mediū: cū Formicę sparsiz triticū apricabāt. Quod Cicada aspiciēs: cū inedia ꝑficerez: accessit ad eas: ac triticū ꝑ alimonia: ut sibi ꝑcederēt: orauit. Et cū Formice eaz rogarent

b

quidnam aestate fecerit: num segnis: et ociosea o tē pore steterit. Illis cicada ait. neq; segnis haud ociosa steti: sed cantu cecini: quo laborem uie uiantibus leuabam. Qua re audita formicae: surridentes inqūt Si aestate ceciniſti ut uiantes delectares. nunc salta: ne frigore conficiaris. Fabula significat quod qui: quae facienda sunt suo tempore non fecit: Is in angustias quando non putat incidit.

De Viro et Vxoribus.

t Empus erat ueris: quo quidā in delitijs educatus: cū nec iuuenis: nec senex esset: semicanus. n. erat capillos: duas simul duxit uxores. unā quidē natu grandē. alterā uero iuniorē. Cū omnes eandē habitarent domū uxor anus ut uirum in amorem suū totum pelliceret: quotidie uiro caput pertractās nigros sibi euellebat capillos. pari studio iunior: ut ab anus consuetudine illū amoueret: albos euellit capillos. postremo ita illū depillarunt: quod caluum atq; ridiculum nō sine summo obprobrio uirū reddiderunt. Fabula significat. quod nulla melior salus senibus existit: q̄ foeminis carere: et maxime iunioribus: nisi penitus obrui se uelint.

Totius operis anacephaleosis.

b Abes uitam pariter et fabulas Esopi fabulatoris eximij Reuerendissime pater p me nup uerbis latinis intusiatas. non tamen omnes sed quotquot ad manus meas usque peruenerunt.

51

quanq̃z arbitroꝛ ꝓaeter bas ſi quae reperiuntur : eſſe perpaucas. Quod uero lõge plures Eſopus cõfeceꝛit binc uel maxime coniectari licet. Nam in deſcribẽdo fabulas cũ ſequaꝫ ordiné Alphabeti: in bis bae deficiũt litterae atqz in alijs pleriſqz litteris ꝓſpicue apparet plenũ fabularuz numeꝝ nõ eſſe: quae ſiue negligentia ſcriptorum ſiue uarietate tempoꝝ ſiue ipſa uetuſtate obliteꝛate ſint ad ſecula noſtꝛa nõ puenerũt. quae tamẽ habentꝫ : qa iucũditatez legẽtibus afferũt : et uitae hominũ utilitatez nõ mediocꝛez tuo in nomine feci latinas: ut et animi mei affectionez erga te cognoſcas: ꝛ cẽſoꝛ exiſtas ſtudioꝝ meoꝝ: quibus inuigilaſſe non fruſtra putabo ſi ſapientiſſimo iudicio tuo : tuaqz auctoꝛitate compꝛobaꝛi comperero. Sed ut ait poeta noſter eximius Et iaz tẽpus aequũ fumantia ſoluere colla.

FINIS.

VERBA LIBRI AD EMPTOREM.

Si placet bybernas libris tibi fallere noctes :
Non alium quaeras. ipſe ſatisfaciam.
Eſopi inuenies et dicta et facta legendo :
Quae riſum moeſto cuiqz mouere queant.
Et qui me e graeco uoluit feciſſe latinum
Doctus erat. lege me. non tibi uilis ero.

Impreſſuz Mediolani ad ipẽſas Philippi Lauagnię Ciuis Mediolanẽſis. i479. die .26. mẽſis Iunij.

7
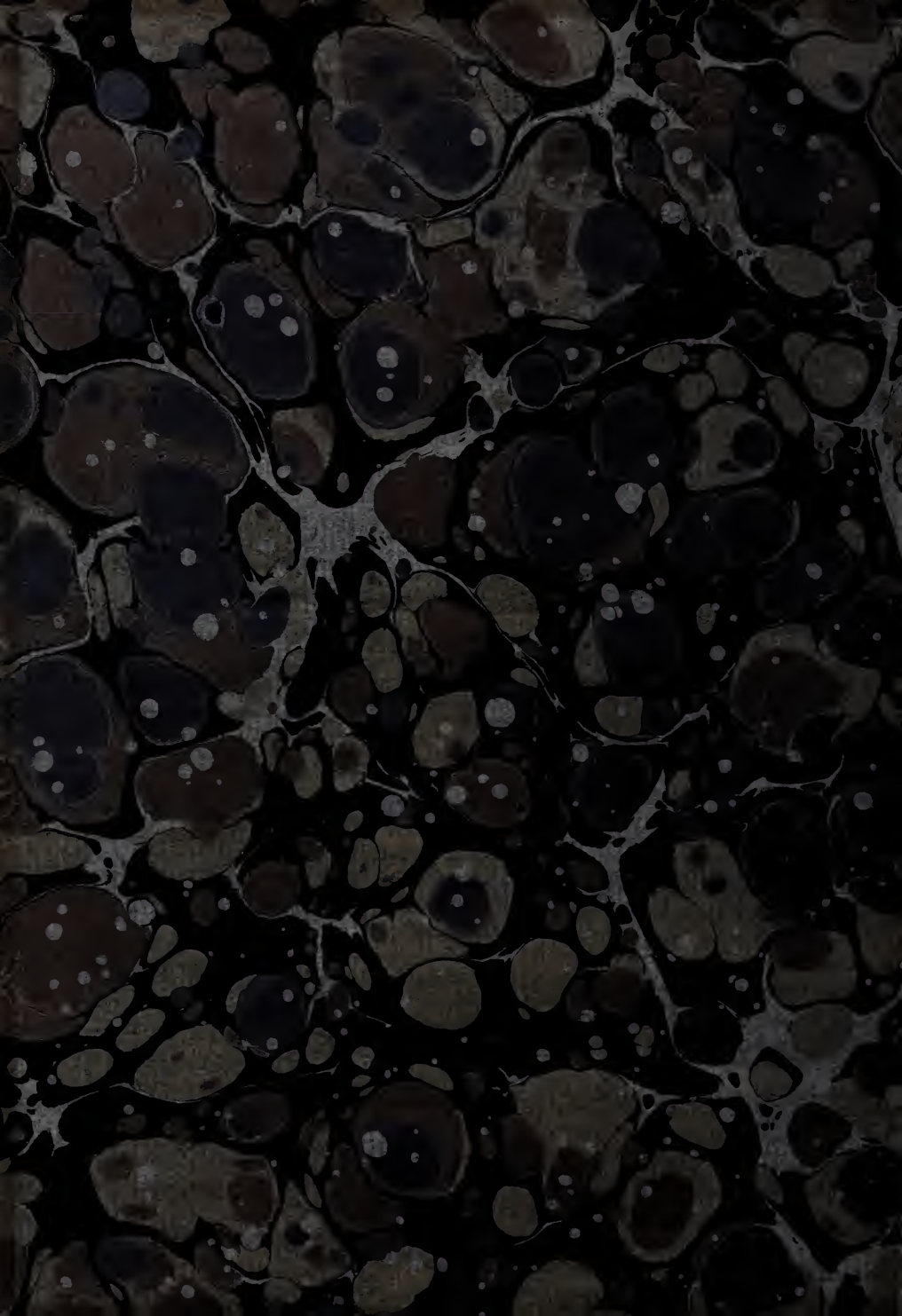
58P